

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Фінансово-економічний факультет

Кафедра економічного аналізу
та фінансів

МАТЕРІАЛИ СТУДЕНТСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

«Розвиток фінансової системи країни в умовах глобалізації»

19-20 травня 2021 року

ДНІПРО

ББК 65.9 (4 Укр) 26
УДК 336

Розвиток фінансової системи країни в умовах глобалізації / Матеріали студентської науково-практичної Інтернет-конференції (Дніпро, 19-20 травня 2021 року). – Дніпро: НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. – с.97.

Матеріали студентської наукової конференції висвітлюють сучасні проблеми фінансової теорії та практики.

ВІДПОВІДАЛЬНА ЗА ВИПУСК:

Крилова О.В. – к.т.н., доцент кафедри ЕА і Ф

УКЛАДАЧІ:

Цуркан І.М. – к.е.н., доцент кафедри ЕАіФ

Замковий О.І. – ст.викладач кафедри ЕАіФ

За стиль, редакцію та достовірність поданих матеріалів студентської наукової конференції несуть відповідальність їх автори.

Усі права застережені. Розповсюдження і тиражування матеріалів студентської наукової конференції без офіційного дозволу авторів заборонено.

Секція 3 Актуальні напрями розвитку фінансової системи країни в умовах глобалізації

Баглай Т.С., ст.гр. 072-18зск-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Доценко О.Ю.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ФОРМУВАННЯ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

В умовах економічного розвитку, тенденції якого регулярно змінюються, банки, як основні фінансові посередники на фінансовому ринку України, повинні постійно контролювати зміни кон'юнктури ринку та загальні ринкові тенденції серед споживачів банківського продукту. Періодично враховувати вплив об'єктивних та суб'єктивних факторів, оцінювати та аналізувати їх. Але лише робота із зовнішнім середовищем, без взаємодії з клієнтами та безпосередньої розробки власної товарної лінійки, не дозволить банку зберегти конкурентні переваги.

Більшість визначень описують банківський продукт, банківську послугу та банківську операцію. Проте немає сумнівів, що надання послуг не суперечить виробництву банківських продуктів, але є його логічним продовженням, яке має бути доставлене кінцевому споживачеві. Банківський продукт зазначений у банківській послугі та пропонується на ринку за визначеною ціною [1].

Процеси подолання наслідків фінансової кризи, яка суттєво сколихнула економіку, зокрема вітчизняний банківський сектор, зробили проблему формування товарної стратегії банку предметом великих досліджень та обговорень. Сьогодні, поряд із динамічним розвитком банківського сектору, існує проблема маркетингу банківських продуктів, їх позиціонування та просування. В

умовах фінансової кризи вітчизняні банки втратили значну кількість клієнтів, що певною мірою пов'язано з необдуманною політикою їх залучення, обслуговування та утримання. На цій основі головним завданням вітчизняних банків є створення ефективної стратегії просування банківських продуктів та відновлення довіри споживачів шляхом посилення їх лояльності до банківського сектору.

Структура та диверсифікація портфеля банківських продуктів визначається товарною політикою банку та визначає якісні особливості банківських продуктів, що може відрізнити їх від аналогів конкурентів у даному сегменті ринку в даний період [2].

Сучасні умови для розвитку банківського ринку та вимоги клієнтів вимагають розробки існуючих та нових банківських продуктів / послуг. Створення нового товару / послуги вимагає певних ресурсів, знань та організації роботи, тому ми можемо говорити про певну технологію, яка формалізує операції банку, і її застосування має велике значення та переваги для банку [3]. За цих обставин, на додаток до традиційних банківських послуг, що входять до складу банківського продукту, сьогодні більшість банківських послуг повинні включати окремі орієнтовані на клієнта послуги, що надаються банком як частина спеціалізованого портфеля, та збалансувати витрати клієнта на весь спектр послуг [2].

Таким чином, в конкурентному середовищі найкращі результати отримає банк, який точніше враховує всі фактори взаємодії з клієнтом, особливо диференціацію потреб клієнта.

Список літератури

1. Лютий І.О. Банківський маркетинг Підручн. [для студ. вищ. навч. закл.]/ І. О. Лютий, О. О. Солодка – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 776 с. ISBN 978-966-364-881-1

2. Способи формування продуктового ряду фінансово-кредитних організацій- Режим доступу//URL:<http://8cent-emails.com/sposoby-formirovanija-produktovogo-rjada-finansovo-kreditnyh-organizacij/>

3. Бойчук А.В. Формування нових банківських продуктів// Матеріали Економічної наукової інтернет-конференції Проблеми сучасної економіки та шляхи їх вирішення – Режим доступу//URL:<http://www.-economy-confer.com.ua/full-article/1514/>

Бойко Е.Я., ст.гр. 072-18зск-1
Науковий керівник:
ст.викладач каф. ЕАіФ Замковий О.І.
(НТУ «Дніпровська політехніка»),
м. Дніпро, Україна)

ЗНИЖЕННЯ БАНКІВСЬКИХ РИЗИКІВ: СУЧАСНІ УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ

Основним принципом у роботі банківських установ є прагнення до отримання якомога більшого прибутку. При цьому обсяги можливого прибутку прямопропорційні ризику. Як свідчить практика, ризик є невід'ємною складовою у будь-якій сфері економічної діяльності, особливо у діяльності банківських установ. Тобто для функціонування банківських установ ризик є постійною притаманною складовою і будь-яке рішення у банківській діяльності, що заслуговує на увагу, обтяжене ризиком, бо фінансова сфера взагалі, а банківська справа зокрема є дуже чутливою не лише до різноманітних соціально-економічних чинників, а й до політичних, природно – кліматичних тощо.

Отже, у банківській діяльності йдеться про те, щоб взагалі уникнути ризику, а головне завдання полягає у тому, щоб раціонально управляти банківськими ризиками і якомога правильніше та ефективно оцінювати структуру та рівень ризику, здійснюючи ту чи іншу банківську операцію, прагнучи знизити ступінь ризику до мінімального рівня

З метою ефективного управління банківськими ризиками необхідно правильно їх класифікувати, тобто проводити їх розподіл на чіткі групи за відповідними ознаками та давати їм відповідну характеристику. Такий підхід дає змогу чітко визначати певне місце кожного виду ризику в загальній класифікаційній системі та створює можливості щодо ефективного застосування відповідних заходів зі зниження кожного окремо визначеного ризику. У банківській практиці банківські ризики прийнято класифікувати на окремо визначені групи [3].

Кредитний ризик часто залежить не так від діяльності банківської установи, як від стану економіки країни, впливу зовнішніх факторів, а також і від виду самого кредиту, що надається позичальнику. Зменшити рівень кредитного ризику можна на основі відповідних заходів та методів, а саме: використання коштів резервного фонду; страхування ризику неповернення кредиту; страхування відповідальності позичальника за погашення кредиту; застосування рефінансування та диверсифікації кредитів; застосування консорціальних кредитів; застосування реальних гарантій та порук.

Крім кредитного ризику, у своїй діяльності банківські установи мають остерігатися відсоткового ризику, який характеризується "небезпекою фінансових

витрат через коливання ринкових процентних ставок та зміну вартості кредитів" [4]. На практиці виділяють такі основні види відсоткового ризику, як позиційний та структурний ризик. Позиційний ризик – це ризик, що зумовлюється якоюсь однією чітко визначеною позицією, на цей конкретний момент. Прикладом цього є те, що банк видав кредит із відсотковою ставкою, яка "плаває", тобто змінюється, при цьому невідомо, отримає банківська установа прибуток, чи матиме збиток. Водночас, структурний ризик – це ризик загалом по балансі банківської установи, спричинений відповідними змінами на грошовому ринку, пов'язаними із зміною відсоткових ставок. Отже, відсотковий ризик впливає як на баланс банку загалом, так і на умови окремих угод.

Важливу роль у банківській діяльності відіграє валютний ризик. На сьогодні, валютні операції банку становлять досить істотний обсяг, поряд із кредитними операціями. Валютний ризик – це небезпека валютних, курсових втрат, пов'язаних із зміною курсів іноземних валют стосовно національної валюти, а також від зміни якості доходів, отриманих за кордоном, внаслідок їхньої конвертації у основну валюту [1]. Інші види ризиків теж є дуже важливими у банківській діяльності, проте найбільше проявляється на практиці кредитний ризик, який і найбільше впливає на практичну діяльність банківської установи.

Отже, банківські труднощі можна подолати тільки за умови системного підходу до управління банком у цілому та застосування методів зниження потенційних ризиків. З огляду на особливості стратегічної, тактичної та оперативної діяльності банку на фінансовому ринку, всі заходи щодо управління ризиками банківської діяльності доцільно систематизувати на дві основні групи: а) стратегічні; б) тактичні та оперативні [2].

Отже, на сучасному етапі розвитку банківські установи стикаються з різними видами ризиків, які необхідно швидко ідентифікувати і вжити заходів для зниження негативних наслідків їхнього впливу. Сьогодні збільшується кількість та посилюється інтенсивність дії банківських ризиків. З огляду на це, управляти ризиками доцільно системно, виділивши стратегічні, тактичні та оперативні методи впливу.

Список літератури:

1. Бобиль В.В.. Управління банківськими ризиками в умовах фінансової кризи: дис. доктора економ. наук : 08.00.08 / Бобиль Володимир Володимирович. — Полтава, 2015. — 442 с.
2. Банківські ризики: теорія та практика управління: Монографія. / Л.О. Примостка, О.В. Лисенок, О.О. Чуб та ін. - К.: КНЕУ, 2008. — 456 с.
3. Єпіфанова А.О. Управління ризиками базових банківських операцій / А.О. Єпіфанов, Т.А. Васильєва, С.М. Козьменко та ін. / за ред. д-ра екон. наук, проф. А.О. Єпіфанова і д-ра екон. наук, проф. Т.А. Васильєвої. – Суми : ДВНЗ "УАБС НБУ", 2012. – 283 с.
4. Загородній А.Г. Фінансовий словник / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк, Т.С. Смовженко. – Вид. 4-те, [перероб. та доп.]. – К. : Т-во "Знання", КОО; Львів : Вид-во Львів. банк. ін-ту НБУ. – 566 с.

*Васеленко Д.В., ст.гр. 072-18зск-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Доценко О.Ю.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)*

ПРОЦЕНТНИЙ ТА НЕПРОЦЕНТНИЙ ДОХІД БАНКУ ПРИ КРЕДИТУВАННІ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасний розвиток української економіки призвів до уповільнення розвитку банківського ринку, тому для більшості універсальних комерційних банків основним джерелом доходу, як процентного, так і невідсоткового, є обслуговування підприємств та надання їм повного спектру банківських послуг. послуги, серед яких важливе значення мають позики. В даний час існує потреба у пошуку кращих форм взаємовідносин між комерційними банками та підприємствами різної форми власності та розміру, а також у формуванні стратегії корпоративного клієнта, яка дозволить банку довгостроково підвищувати свою конкурентоспроможність шляхом динамічної адаптації до сучасної економіки та вимоги замовника.

Банківські позики підприємствам мають велике значення для економіки сучасної України, що дозволяє їм використовувати значні позикові кошти для збільшення виробництва та товарообігу. Кредитування підприємств як основної складової діяльності банку є важливим джерелом інвестицій, допомагає забезпечити безперервність і прискорити процес відтворення, зміцнює економічний потенціал суб'єктів господарювання і здатне взяти на себе провідну роль в обсязі банківського доходу від операції [1].

При створенні процентного доходу за позиками підприємствам слід враховувати його структуру з точки зору джерел (внутрішні позики, цінні папери, лізинг та інші операції), впливу на розмір позики та процентні ставки, відносний

рівень процентного доходу на певні види позик та процентна маржа. При отриманні невідсоткового доходу необхідно враховувати такі елементи, як вивчення його структури для певних видів некредитних послуг, які безпосередньо пов'язані з кредитуванням. Комісійний дохід від кредитних операцій з підприємствами - на першому місці. Збереження та зміцнення позицій банку на ринку цих послуг спонукає банки змінювати розмір елементів невідсоткового доходу з метою оптимального збалансування витрат на послуги [2].

Звернення до банківських установ за послугою та позикою збільшує ймовірність налагодження довгострокової та тривалої співпраці з банком, клієнт споживає більше послуг, а банк отримуватиме процентні та непроцентні доходи. Але в той же час банк несе більші витрати на обслуговування клієнтів, змушений розробляти та впроваджувати індивідуальний підхід, брати участь у розвитку бізнесу клієнта та розробляти програми лояльності. Однак доходи від послуг та позик підприємствам економічно виправдовують ці заходи, а діяльність банку щодо кредитування бізнесу є пріоритетом [2].

Тому важливим фактором зростання процентного доходу банку є раціональна кредитна політика банку в частині кредитування підприємств та корпоративних клієнтів, тоді як забезпечення збільшення процентних доходів банку є оптимальним складом та структурою кредитного портфеля з точки зору розміру позики, строку, цілі та сектору позики, оптимальних процентних ставок. Резерв для збільшення невідсоткового доходу включає в першу чергу оптимальний розмір додаткових комісійних та відсотків, а також правильний вибір стратегії управління.

Список літератури

1. Гончар, В. Тенденції на ринку роздрібного кредитування [Електронний ресурс] / В. Гончар. – Режим доступу : http://smi.liga.net/articles/2012-04-13/5043314-tendants_na_rinku_rozdr_bnogo_kr_edituvannya.htm#. – Назва з екрану.
2. Банківські операції [Текст]: Підручник / За ред. д.е.н., проф. О.В.Дзюблюка. – [2-ге вид. випр. і доповн.]. – Тернопіль: Вид-во ТНЕУ «Економічна думка», 2013. – с.864

*Волошина А.А., ст. гр. 072-17-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Крилова О.В.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)*

СПЕЦИФІЧНІСТЬ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ ЗА ДЖЕРЕЛАМИ ФОРМУВАННЯ

Під фінансовими ресурсами страхових компаній розуміють кошти, що перебувають в їх розпорядженні і спрямовуються на виконання страхових зобов'язань, створення резервів, інвестування, розвиток діяльності [1].

Фінансові ресурси, які залучають страхові компанії для здійснення своєї діяльності характеризуються різноманітністю їх видів та значною специфічністю їх формування. Розкриємо склад фінансових ресурсів страховика за джерелами залучення з врахуванням специфіки їх діяльності.

Капітал страховика є основою його діяльності й сукупністю фінансових ресурсів: власних, залучених і позичених, які перебувають у розпорядженні страховика, використовуються для забезпечення його діяльності та отримання прибутку, при цьому залучена частина капіталу значно переважає над власним капіталом. Це підтверджується фінансовими даними АТ «СК «ІНГО», яка згідно рейтингу за даними журналу „Insurance Top” входить до ТОП 5 самих крупних лідерів на ринку ризикового страхування України (рис.1) [2,3].

Власний капітал - це капітал, який належить страховій компанії на праві власності та представлений статутним, додатковим, резервним капіталом і включає нерозподілений прибуток [4]. На протязі 2017-2019 рр. в АТ «СК «ІНГО» найбільшу питому вагу займав статутний капітал, частка якого у власному капіталі складала в середньому 47,5%. Порядок формування статутного фонду страхових компаній регулюються чинним законодавством. Основними вимогами до його формування є наявність мінімального розміру статутного фонду - 1 млн. євро, для

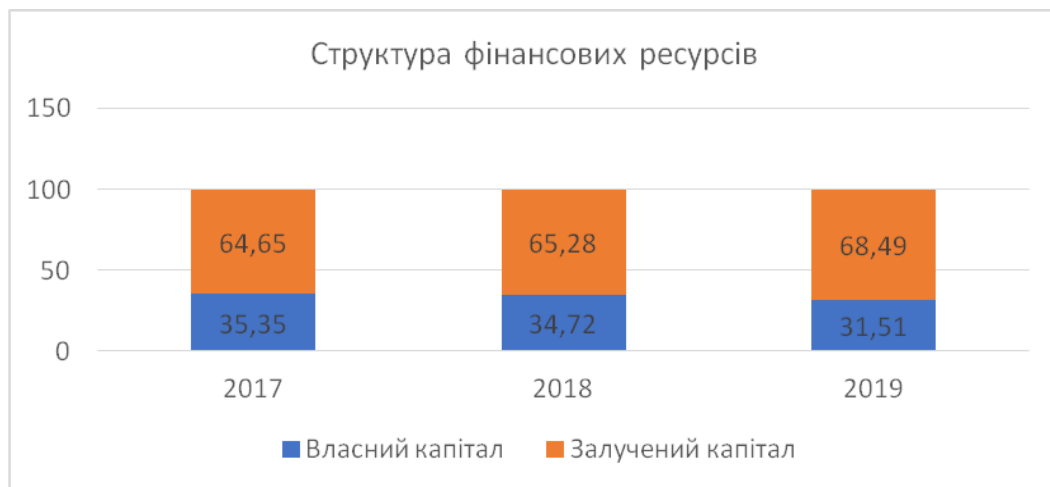

Рис. 1. Склад фінансових ресурсів АТ «СК «ІНГО»

страховика, який займається ризиковими видами страхування і його сплата повинна бути виключно в грошовій формі.

Найбільша питома вага в структурі залученого та позикового капіталу на кінець 2017 - 2019 рр. в АТ «СК «ІНГО» припадала на страхові резерви (від 67,22% до 77,66%). Кошти страхових резервів показують величину зобов'язань страховика за договорами страхування, яка має певний рівень невизначеності у часі та обсягу виконання страхових зобов'язань. Ці резерви страховик використовує для страхових виплат у тих випадках, коли для забезпечення виплат страхувальникам не вистачає поточних надходжень страхових премій.

Проведене дослідження дає змогу зробити висновок, що основними фінансовими ресурсами страховиків за джерелами залучень є сплачений статутний фонд и система страхових резервів, якими забезпечується надійність виконання зобов'язань страхової компанії.

Список літератури:

1. Доманчук А. І. Формування системи управління фінансами страхових компаній / А. І. Доманчук // Причорноморські економічні студії. - 2018. - Вип. 30(2). - С. 60-67.
2. Офіційний сайт АТ «СК «ІНГО». URL: <https://ingo.ua/pro-kompaniyu/finansovi-pokazniki>
3. Рейтинг страхових компаній України. - URL: <https://forinsurer.com/ratings/nonlife/19/12/4>
4. Говорушко Т.А. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії з метою забезпечення її ефективного розвитку [текст] монографія / Т.А. Говорушко, В. М. Стецюк, О. Ю. Толстенко – К.: «Центр учбової літератури», 2012. – 168 с.

*Ворошик Г.В., ст.гр. 072-18зск-1
Науковий керівник:
к.е.н., проф. каф. ЕАіФ Соляник Л.Г.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)*

ОЦІНКА ЯКОСТІ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ БАНКУ

Стабільна банківська система доводить ефективне функціонування всієї країни. Основним джерелом доходу банків є прибуток від кредитних операцій, тому основним завданням, яке сьогодні стоїть перед керівництвом банків, є оцінка якості кредитного портфеля комерційної установи.

Справедливість дослідження полягає в тому, що ефективне управління кредитним портфелем банків є одним із важливих заходів управління, якість якого залежить від фінансових показників установи. Механізм оцінки якості кредитного портфеля банку в Україні чітко не регулюється нормативно-правовими актами Національного банку України, тому існує потреба вдосконалення існуючих методів з урахуванням поточної економічної ситуації в країні. Більше того, оцінка якості кредитного портфеля банку дозволяє забезпечити та поліпшити якість створеного банком кредитного портфеля, а також знизити рівень кредитного ризику.

Давайте визначимо концепцію кредитного портфеля банку як сукупність усіх банківських позик, які структуровані відповідно до конкретних параметрів, відповідно до цілей кредитної політики банку. Розмір кредитного портфеля оцінюється на основі балансової вартості всіх банківських позик, включаючи прострочені, надані та сумнівні позики. У структурі балансу банку кредитний портфель трактується як одне ціле та невід'ємна частина активів банку, яка має свій рівень прибутковості та відповідний рівень ризику.

Розмір і структура кредитного портфеля банку визначається такими факторами: розмір банку, його капітал; принципи регулювання банківської діяльності; офіційна кредитна політика банку; досвід та кваліфікація менеджерів;

рівень прибутковості за різними напрямками розподілу коштів [1].

Основною метою процесу управління кредитним портфелем банку є забезпечення максимальної прибутковості при певному рівні ризику. Рентабельність кредитного портфеля залежить від структури та розміру портфеля, а також відсоткової ставки за кредитом. На структуру кредитного портфеля банку суттєво впливає специфіка ринкового сектору, що обслуговується цим банком. У випадку із спеціалізованими банками кредитний портфель зосереджений у певних галузях економіки. Іпотечні банки характеризуються довгостроковими позиками [2].

Отже, аналіз кредитного портфеля вимагає, перш за все, вивчення його структури з точки зору груп ризику, безпеки, структури галузі, власності позичальників тощо, а також вивчення динаміки діяльності кожної групи та сегментації кредитний портфель.

Основною метою моніторингу змін рівня ризику є запобігання підвищенню рівня кредитного ризику понад рівень, визначений нормативними актами банку. Постійний контроль за кредитним ризиком, тобто моніторинг кредитного ризику клієнтів, допомагає своєчасно виявляти проблемні позики, а також перевіряти відповідність діяльності кредитних працівників основним вимогам кредитної політики банку.

Таким чином, управління кредитним портфелем дозволяє збалансувати та обмежити ризик усього портфеля, контролювати ризики, властиві певним ринкам, клієнтам, кредитним інструментам, позикам та умовам роботи. Управління кредитним ризиком вимагає систематичного аналізу кредитного портфеля та роботи зі складними позиками.

Список літератури:

1. Положення про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями // Постанова Правління Національного банку України від 25.01.2012 р. № 23.
2. Сало І.В. Фінансовий менеджмент банку : Навчальний посібник / І.В. Сало, О.А. Криклій. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2007. – 314 с.

Гаджисєва Е.В., ст. гр.072-17-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Крилова О.В.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ПРОГНОЗУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ АТ «СК «КРАЇНА» НА ОСНОВІ АНАЛІТИЧНОГО ВИРІВНЮВАННЯ РЯДІВ ДИНАМІКИ

Прогнозування як наукове передбачення економічних показників у майбутньому завжди базується на опрацюванні певної математичної моделі, яка характеризує зміну прогнозного показника в часі чи в просторі.

Екстраполяційні методи є одними з найпоширеніших і найбільш розроблених серед усієї сукупності методів прогнозування. Сутність методів прогнозування екстраполяції полягає у вивченні динаміки показників економічного процесу в передпрогнозному періоді і перенесення існуючих тенденцій на деякий період майбутнього.

Одним із найбільш поширених способів моделювання тенденції часового ряду є побудова аналітичної функції, що характеризує залежність рівнів ряду від часу, або тренду. Цей спосіб називають аналітичним вирівнюванням часового ряду.

Множинність абсолютних показників, які характеризують діяльність страхових компаній, зумовлює необхідність вибору одного показника, який в найбільшій мірі відповідає вимогам методики прогнозування, забезпечує отримання оптимального прогнозу і мінімальну величину похибки прогнозування.

В страхових компаніях доцільно використовувати в прогнозуванні як узагальнюючий показник – обсяг страхових платежів.

Для прогнозування страхових платежів було використано методи аналітичного вирівнювання рядів динаміки, а саме лінійну, експоненційну, степеневу, логарифмічну та поліноміальну модель (табл.1).

Таблиця 1

Рівняння ліній тренду страхових премій для АТ «СК «Країна»

Тренд	Модель	Коефіцієнт детермінації
1.Лінійний	$Y = 16487 + 48635x$	0,8929
2.Логарифмічний	$Y = 163190 \ln(x) + 27537$	0,6934
3.Степеневий	$Y = 86663x^{0,6793}$	0,7994
4.Експоненційний	$Y = 86724e^{0,1931x}$	0,9365
5.Поліноміальний	$Y = 5781,9x^2 - 9184,1x + 122489$	0,9577

Важливим етапом прогнозування економічних показників є оцінка точності й надійності прогнозів.

Для оцінки якості рівняння тренду в MS Excel автоматично розраховується коефіцієнт детермінації R^2 , який показує, яка доля варіації спостережуваного показника (Y) пояснюється за рахунок фактору часу (t) при даній формі тренду. Більше значення коефіцієнта детермінації R^2 відповідає кращому рівнянню регресії. Але цей критерій не є досить надійним і достовірним, тому застосовують інші методи.

Для того щоб зробити висновок про ефективність отриманої моделі й про можливість її використання для прогнозування показників, визначають середній відсоток відхилень теоретичних (розрахункових) значень страхових премій від фактичних, тобто визначають середню помилку прогнозу.

Розрахунок відносної помилки прогнозів за трендовими моделями дозволив зробити висновок, що модель поліному другого ступеня має високу точність (< 10%), всі інші моделі мають хорошу точність (від 10,3% до 18,55%).

Отримані результати щодо якості розрахованих моделей, а саме коефіцієнт детермінації та середня помилка апроксимації, показали, що модель з поліноміальним трендом, початковий коефіцієнт детермінації якої становив 0,9577%, помилка апроксимації складає 8,88%, дає найбільш точні результати при прогнозуванні страхових платежів страхової компанії.

*Зуєва А.С., ст. гр. 072-20-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Крилова О.В.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)*

СКЛАДОВІ ФІНАНСОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

Початок передачі фінансових доручень для розвитку місцевих органів самоврядування є вагомим етапом у становленні якісного державного управління. В Україні у 2014 році розпочався процес реформування регіонального самоврядування – децентралізація.

Інформаційне джерело цитує децентралізацію як основу реформування управління регіонами та територіальними одиницями [1]. В Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні одними із завдань були «досягнення оптимального розподілу повноважень між органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади» та «створення належних матеріальних та фінансових умов для забезпечення виконання органами місцевого самоврядування власних і делегованих повноважень». Другий процес стосується започаткування фінансової децентралізації, тому для його проведення виділяють такі принципи як: наявність ресурсів для здійснення повноважень органів місцевого самоврядування; надання коштів, що передаватимуться з державного до місцевого бюджету; закріплення за місцевим бюджетом частини капіталу, що надходить від сплати податку на прибуток юридичних осіб; надання права регулювати ставки місцевих податків і зборів [2]. Через посилення політичних обставин у 2014 році, Концепція не була прийнята, але це не зруйнувало бажання втілити процес регулювання місцевого бюджету. Зміни, що були впроваджені до Бюджетного і Податкового кодексів України, розпочали 2015 року фінансову децентралізацію. Місцеві органи самоврядування: отримали додаткові бюджетні повноваження; закріпили доходи; забезпечили фінансову самостійність бюджету від центрального; отримували 60 %

податку на доходи фізичних осіб до місцевого бюджету[3]. Кількість об'єднаних територіальних громад з 2015 р. по 2019 р. збільшилася на 870 громад, місцеві бюджети зросли майже на 1%, а державна фінансова підтримка розвитку зросла на 17,05 млрд. грн. Влада створила сприятливі умови для подальшого зростання об'єднаних територіальних громад та розвитку їх фінансової спроможності. У 2020 р. надходження до місцевих бюджетів сягнуло 290,114 млрд. грн., тому можна спрогнозувати, що цей показник буде збільшуватися й у 2021 р. об'єднані територіальні громади отримуватимуть збільшену частку прибутку, ніж у попередні роки, але ці показники можуть варіюватися через пандемічну ситуацію в світі, що також впливає на українську економіку [4]. У 2021 р. завершиться другий етап децентралізації влади, головними завданнями якого є: покращення вже існуючої роботи місцевих бюджетів, завершення формування об'єднаних громад та їх програми соціально-економічного розвитку

Фінансова складова децентралізації в Україні, що включає збільшення частки фінансування місцевих бюджетів, отримання стійкого податку на доходи фізичних осіб, право самостійно вирішувати, як використовувати і куди вкладати капітал, позитивно вплинула на систему організації бюджету та фінансове становище місцевих органів самоврядування. Про це свідчать дані розвитку кількості об'єднаних громад, фінансової підтримки уряду та обсяги зростання місцевих бюджетів. Збільшення цих показників вказує про успіх проведення реформи, тому Україна має безпомилковий економічний шлях розвитку, що покращить життя та становище українців.

Список літератури:

1. Децентралізація влади: порядок денний на середньострокову перспективу. Аналітична доповідь. Авт.: Жаліло Я.А., Шевченко О.В., Романова В.В. та ін. Національний інститут стратегічних досліджень. – К.: 2019. – 115 с.
2. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80#Text>
3. Закон України Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79-19#Text>
4. Міністерство розвитку громад та територій України. Моніторинг реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади: станом на 10 лютого 2021. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/690/10.02.2021.pdf>

Ісаєв І.С., ст.гр. 072-17-1
Науковий керівник:
ст.викладач каф. ЕАіФ Замковий О.І.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ

Наявність достатніх джерел фінансових ресурсів є основою для ефективного функціонування банківської системи будь-якої країни. У багатьох країнах залучення заощаджень населення передбачає нарощування ресурсної бази банків.

Важливим аспектом вирішення проблеми створення депозитного портфеля є планування роботи із залучення депозитних коштів. Для забезпечення планування та управління роботою для залучення клієнтів до банку необхідно оцінити можливий залишок грошових коштів, який він може надати потенційним та існуючим клієнтам [1].

Як відомо, банківські ресурси в основному складаються з позикових коштів. При цьому основна складова позикових коштів - депозити та кошти клієнтів. Найважливішим аспектом банківської діяльності є створення ресурсної бази, яка при виконанні пасивних операцій банком історично відіграла первинну та вирішальну роль щодо його активної діяльності. Основна частина ресурсів банку створюється, як правило, в процесі депозитних операцій банку, від яких ефективна і правильна організація залежить від стабільності його функціонування [1].

На цьому етапі розвитку банківської системи дослідження з організації обліку та контролю депозитних операцій з фізичними та юридичними особами та визначення шляхів її вдосконалення - основний напрямок роботи вчених та банкірів. Ефективна система управління депозитним потенціалом банку є однією з головних умов його стабільної роботи та забезпечення конкурентних переваг на ринку банківських послуг.

Систему управління депозитним потенціалом банку слід трактувати як процес співпраці та виконання конкретних завдань функціональними підрозділами банку, під час якого забезпечується необхідний рівень депозитного потенціалу та його ефективне використання [1].

Створення та функціонування системи управління депозитами повинні базуватися на стратегії управління депозитним потенціалом. Ця стратегія повинна бути представлена у вигляді окремого внутрішнього документа, який визначатиме основні рішення керівництва банку щодо управління депозитною спроможністю та забезпечення її оптимального рівня.

Стратегічне управління депозитами враховує цілий комплекс факторів, що створюють зовнішнє середовище для банківської діяльності, і включає діяльність, спрямовану на збільшення частки банку на ринку депозитів. Основою тактичного управління депозитними операціями банку є, перш за все, встановлення чіткого моніторингу кількості та якості депозитного портфеля. З метою оптимізації інвестиційного портфеля та забезпечення більшого припливу коштів за строковими та ощадними депозитами пропонується спростити ведення відповідних рахунків, тобто процедуру визнання коштів для депозитів, зняття коштів та переказів з депозитних рахунків. Термінові депозити з додатковими депозитами слід використовувати ширше, а також обмеження в розрахунках із використанням ощадних та строкових депозитів. У майбутньому чітке розмежування між різними типами депозитів - попитом, часом, заощадженнями - поступово зникне, про що свідчить досвід банків розвинених країн, які розширюють асортимент змішаних рахунків.

Список літератури:

1. Банківські операції : підручник / [А. М. Мороз, М. І. Савлук, М. Ф. Пуховкіна та ін.] ; за заг. ред. А. М. Мороза ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К. : КНЕУ, 2008. – 603 с.

*Корнілов М.В., ст. гр.072-17-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Крилова О.В.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)*

МЕХАНІЗМ ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ

Банківська система мобілізує тимчасово вільні кошти, перетворює їх у функціонуючий капітал. Банківська система має володіти сукупністю ресурсів достатніх водночас для кредитування поточних потреб суб'єктів господарської діяльності та для розвитку інвестиційної діяльності. Для банків є однаково важливими як операції із залучення коштів, так і з їх розміщення.

Ресурси комерційного банку – це сукупність грошових коштів, які знаходяться у розпорядженні банку і використовуються ним для здійснення кредитних, інвестиційних та інших активних операцій [1].

Головним джерелом банківських ресурсів є залучені кошти, тобто депозити до запитання і строкові. Депозити до запитання розміщуються у банку на поточному рахунку клієнта. Банки сплачують за користування грошовими коштами їх власникам відповідну плату у вигляді процентів. Найнижчі проценти за вкладами до запитання. Строкові та ощадні вклади характеризуються підвищеними процентами.

У процесі розробки депозитної політики необхідно враховувати економічні, соціальні та політичні цілі як складові частини управління банківською системою, орієнтовані на досягнення високого рівня розвитку економіки, а також рівень розвитку конкретного банку.

Для проведення більш масштабної оцінки економічної ефективності депозитної політики пропонуємо використовувати в процесі аналізу методику трансфертного ціноутворення що набула широкого поширення в міжнародній практиці.

Механізм трансфертного ціноутворення є дієвим інструментом, який дозволяє визначити доцільність залучення тих або інших джерел фінансування, оскільки у зв'язку із зменшенням прибутковості більшості операцій, банки зацікавлені у використанні надійних механізмів контролю за вартістю пасивів. Ухвалюючи рішення про введення трансфертного ціноутворення дуже важливо визначити його цілі і завдання [2].

Перевагою системи трансфертного ціноутворення є те, що встановлювані ціни враховують інтереси як залучаючих, так і розміщуючих підрозділів. Використання трансфертного ціноутворення припускає розрахунок середньої і граничної вартості фінансування фондів. Головний недолік середньої вартості накопичених витрат – це те, що вона не містить інформації про можливу зміну в тій або іншій бік майбутніх процентних витрат. Використовувати середні витрати можна тільки тоді, коли впродовж всього періоду розрахунку процентні ставки залишаться на первинному рівні.

Таким чином, успішне функціонування механізму депозитної політики залежить від того, наскільки забезпечується єдність інтересів банків та їх клієнтів. Основними фундаментальними напрямками депозитної політики банку є забезпечення умов для задоволення потреб клієнтів в депозитних послугах та отримання прибутку за рахунок вкладення цих коштів в активні операції при забезпеченні нормального рівня ліквідності балансу та мінімізації ризиків за здійснюваними депозитними операціями.

Визначення ефективності депозитної політики має проводитися таким чином, щоб можна було передбачити можливі відхилення від нормативів раніше, ніж вони дійсно відбудуться, і вжити відповідних заходів для їх попередження.

Список літератури:

1. Мельник А. Аналіз залучення фінансових ресурсів банківською системою України / А. Мельник // Економіка та держава. – 2014. – № 5. – С. 72–74.
2. Фельзина Ю.А. Методический подход к оценке депозитной политики коммерческого банка / Ю.А. Фельзина // Научный альманах. 2017. - №1(27). С 200-210.

Котелевич О.І., ст. гр. 072-17-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Крилова О.В.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ГРУПУВАННЯ ДОХОДІВ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ ЗА ДЖЕРЕЛАМИ ЇХ ПОХОДЖЕННЯ

Джерелами доходів страхових компаній є фінансові потоки від видів діяльності якими вони займаються, а саме від страхової (операційної), інвестиційної, фінансової та іншої діяльності. Розглянемо групування доходів на прикладі АТ «СК «Країна» .

До операційних доходів від страхової діяльності відносять зароблені страхові платежі. До інших операційних доходів відносяться доходи, пов'язані з іншою операційною страховою діяльністю. Наводиться інформація про загальний обсяг часток страхових виплат і відшкодувань, що отримуються від перестраховиків; про загальний обсяг сум, що отримуються у результаті реалізації переданого страхувальником або іншою особою, яка одержала страхову виплату або страхове відшкодування, права вимоги до особи, відповідальної за заподіяні збитки, агентські винагороди (дохід від надання послуг для інших страховиків), комісійні винагороди за перестраховання та інше.

У складі інших фінансових доходів відображені нараховані відсотки по депозитних договорах та на залишки по поточних рахунках, а також інвестиційний дохід по централізованому фонду Товариства, який розміщений в МТСБУ.

Інша діяльність страховика не пов'язана з його основною (страховою) діяльністю, що в результаті приносить йому доходи від врегулювання безнадійної заборгованості, здавання майна в оренду, індексації та передачі (продажу) основних засобів і нематеріальних активів, надання консультаційних послуг, штрафи, пені [1]. В АТ «СК «Країна» до інших доходів також включається дохід від реалізації фінансових інвестицій, необоротних активів.

Скориставшись даними річного звіту АТ «СК «Країна» [2], проаналізуємо формування доходів страховика за джерелами їх походження (табл. 1).

Таблиця 1

Формування доходів АТ «СК «Країна» за 2018-2020рр.

Показник	2018 рік		2019 рік		2020 рік	
	Тис.грн.	Питома вага, %	Тис.грн.	Питома вага, %	Тис.грн.	Питома вага, %
Зароблені страхові платежі	289177	86,86	406234	78,30	530967	83,71
Інші операційні доходи	10975	3,29	18139	3,49	24869	3,92
з них:						
дохід від операційної курсової різниці	1880	0,56	1041	0,20	7231	1,14
частки страхових виплат компенсовані перестраховиками	1695	0,51	7459	1,44	7433	1,17
право регресу до особи, відповідальної за заподіяні збитки	4940	1,48	8551	1,65	8457	1,33
суми отриманих комісійних винагород за перестраховання	2126	0,64	288	0,05	0	0
інші операційні доходи	127	0,04	488	0,09	1473	0,23
Інші фінансові доходи	9862	2,96	13435	2,58	12749	2,01
Інші доходи	20111	5,93	78263	15,08	64129	10,11
Всього	332910	100	518814	100	634264	100

Отже, з аналізу доходів СК «Країна» за 2018–2020 роки можна навести послідовність доходів, які становлять вагомі частини у загальному доході страховиків. На першому місці – це страхові платежі, які є доходами від операційної (основної) діяльності страховиків (2020 році - 83,71%). Друге місце можна віддати іншим доходам страховиків, які становлять 10,11 % (на прикладі 2020 року) від сукупних доходів. Тому можна зробити висновок, що основним джерелом формування прибутку страховика є надходження від його операційної (страхової) діяльності.

Список літератури:

1. Кравчук Г. Дослідження проблем формування фінансових результатів страховиків / Г. Кравчук, Т. Бережна // Проблеми і перспективи економіки та управління. - 2016. - № 1. - С. 193-203.
2. Річна інформація емітента цінних паперів АТ «СК «Країна» за 2020 рік. URL: <https://krayina.com/ru/page/finansovaya-otchetnost>

*Мавлєва Д.Е., ст. гр. 072-19ск-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Крилова О.В.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)*

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НЕОБАНКІВ В УКРАЇНІ

Протягом останніх років у всьому світі стрімко зростає рівень користування сучасними інформаційними технологіями у сфері фінансових послуг. Підвищена зацікавленість до соціальних мереж, відкритий доступ до Інтернету, а протягом останнього року – всесвітня пандемія COVID-19, під час якої більшість фінансових послуг перейшли в онлайн-формат, – все це призвело до змін у функціонуванні банківських систем світу, зокрема, появи необанків. На відміну від розвинених країн світу, де необанки є успішними гравцями на фінансовому ринку, для України впровадження такого виду банків є новим явищем. Тому виникає потреба у детальному вивченні розвитку необанків в умовах функціонування сучасної української банківської системи.

Необанк — це вид прямого банку, що працює лише у мережі Інтернет і не має фізичних мереж філій, як у традиційних банків. Термін “необанк” вперше був використаний у 2017 році для опису постачальників фінансових послуг на базі fintech. Якщо розглянути детальніше поняття «необанк», то він означає надання фінансово-кредитних послуг тільки за допомогою Інтернету, тобто у таких банків немає установ, а є тільки програма, побудована на основі інноваційних фінансових технологій. А послуги, що надаються ними, мають назву необанкінг [1].

Розвиток сучасних інтернет-технологій призвів до поступової зміни шляхів формування бізнес-моделей банків на клієнтоцентризм, нову концепцію організації банківського бізнесу, що орієнтується на те, щоб комплексно задовольнити потреби клієнтів, використовуючи новітні фінансові технології. Тож необанки, як і всі фінтех-компанії, вкладають 70% ІТ-бюджету в інновації, тоді як

звичайні банки - лише 35%. В результаті необанки отримують новий якісний продукт, який полегшує користування банківськими послугами і вирішує багато проблем, які виникають у клієнтів.

Перспективи діяльності необанків в Україні дуже залежать від розвитку глобальних інвестицій у fintech-інновації. Щорічне дослідження венчурного ринку України DealBook 2020 доводить, що 2019 рік для українського ринку інформаційних технологій став визначним, адже була залучена рекордна кількість інвестицій, а саме, понад \$544 млн. Окрім цього, беручи до уваги темп зростання безготівкового розрахунку в Україні, відсутність вільного доступу до PayPal та інших міжнародних fintech-проектів, спрямованих на масового користувача, фінансовий ринок України стає привабливим для виходу на нього нових гравців, а саме необанків, розвиток яких сприятиме переходу конкуренції суб'єктів фінансового ринку на новий рівень, а комунікація між банківськими установами завдяки цьому стане ще легшою та зручнішою.

Що стосується перспектив розвитку необанкінгу в Україні, то вони характеризуються наявністю належних умов для здійснення банківської діяльності, але разом з цим існує багато перешкод у функціонуванні українського банківського сектору, які дещо ускладнюють появу нових банківських установ, які пропонують фінансові продукти та послуги.

Незважаючи на це, Україну чекають позитивні зміни у фінансовій сфері завдяки новій хвилі високотехнологічних стартапів, які будуть працювати набагато швидше, якісніше й дешевше у сфері кредитування, платежів і управління капіталом у порівнянні з традиційними банками [2].

Список літератури:

1. Капітанчук М.В. Необанкінг: зарубіжний досвід та перспектива для України // Капітанчук М.В., Блащук-Дев'яткіна Н.З. // Молодий вчений. – 2020. – № 4 (80). URL: <https://bank.gov.ua/>.
2. Губа М. О. Розвиток необанків в Україні та світі / М. О. Губа, А. О. Лінник, Д. С. Колесник // Регіональна економіка та управління, 2019. URL: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/3830/1/71-74.pdf>

*Маковін І.В., ст. гр.072-17-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Крилова О.В.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)*

ПРИНЦИПИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ

Забезпечення якості кредитного портфеля комерційного банку – це підсистема більш широкої системи банківського менеджменту, яка функціонує з метою забезпечення мінімізації кредитного ризику діяльності кредитної організації, за допомогою проведення комплексу заходів, що дозволяють забезпечити компроміс між ризикованістю, ліквідністю, прибутковістю і цілеспрямованістю кредитних операцій банку.

Система забезпечення якості кредитного портфеля передбачає її організацію на певних принципах і з використанням специфічного механізму.

Встановлено, що виявлення принципів забезпечення якості кредитного портфеля необхідно проводити в рамках дослідження діючих об'єктивних законів і закономірностей кредиту і кредитної діяльності [1, 2]. Враховуючи зазначене, вважаємо, що основними принципами забезпечення якості кредитного портфеля банку є:

- цілепокладання – управління з метою отримання банком достатніх процентних доходів при задовільному рівні ліквідності і прийнятному рівні кредитного ризику;
- комплексність – одночасне охоплення всіх сторін кредитної діяльності банку з метою встановлення дійсного рівня кредитного ризику, ліквідності та прибутковості кредитного портфеля;
- ієрархічність – забезпечення якості кредитного портфеля на всіх рівнях;
- повнота аналізу – аналіз економічних і неекономічних показників кредитоспроможності позичальника і його бізнесу, що визначають ступінь кредитного ризику як одного з критеріїв якості кредитного портфеля;

- відкритість – схильність якості кредитного портфеля до впливу численних зовнішніх і внутрішніх факторів;

- безперервність – забезпечення якості портфеля протягом всього терміну дії кредитного договору між позичальником і банком;

- послідовність – підтримання нерозривному зв'язку кожного етапу забезпечення якості кредитного портфеля як функціонально, так і організаційно;

- принцип динамізму – аналіз чинників, що впливали на якість кредитного портфеля в попередніх періодах, та прогноз їх впливу на перспективу.

Проте, не менш важливим, на нашу думку, є дотримання додаткових принципів, які сприяють формуванню кредитного портфеля з певними якісними характеристиками [1, 2]. До них можна віднести:

- пріоритетність – особливу увагу приділяють великим кредитами з більш тривалим терміном користування, яким притаманний більш високий рівень ризику втрат, а також облік стану сфери кредитування, виду забезпечення тощо;

- вибірковість – надання кредитів позичальникам зі стійким бізнесом, які мають ліквідну заставу, позитивну кредитну історію, за умови відповідності заявлених кредитів вимог банку до їх якості

- збалансованість – відповідність вартості і строків, на який видаються кредити, термінів запозичення і вартості наявних і знову залучених банком коштів, розміром власного капіталу і його достатності, рівню обов'язкових економічних нормативів, встановлених НБУ;

- орієнтованість – відповідність стратегічним цілям розвитку банку і економіки в цілому;

- гнучкість – постійна зміна обсягу і структури портфеля.

Дотримання цих принципів дозволять кредитній організації проводити ефективну банківську політику в галузі забезпечення якості кредитного портфеля.

Список літератури:

1. Вітлінський В.В. Оцінка кредитоспроможності позичальника та ризику банку / В.В. Вітлінський // Фінанси України. - 2017. - № 12. - С.91-102.

2. Алешко Г.В. Сутність і роль кредиту в ринковій економіці / Г.В. Алешко // Аудитор України. - 2017. - №17. - С. 20-28.

Мельник Я.В., ст.гр. 072-18зск-1
Науковий керівник:
ст.викладач каф. ЕАіФ Замковий О.І.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ПОШИРЕННЯ ІПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ: НАГАЛЬНА ПОТРЕБА СЬОГОДЕННЯ

Ефективне функціонування національної моделі іпотечного кредитування сприяє поліпшенню житлових умов населення, впливає на економіку країни шляхом стимулювання попиту на ринку нерухомості, що, в свою чергу, розвиває галузь будівництва. За підрахунками фахівців, кожна гривня, вкладена в будівництво житла, дає 2,5-3 гривні приросту ВВП [1]. Саме тому розвинуте іпотечне кредитування може стати каталізатором економічного зростання, створення нових виробництв та робочих місць. Воно також сприяє капіталізації надлишків довгострокових фінансових ресурсів, розширює дохідну частину бюджету та дозволяє подолати інфляцію. Ефективне функціонування системи іпотечного кредитування сприятиме розв'язанню актуальної на сьогодні соціально-економічної проблеми в країні, пов'язаної із забезпеченням населення житлом.

Огляд наукової літератури дозволяє стверджувати, що найпоширенішими є три моделі іпотечного кредитування - обмежено-відкрита (депозитна або універсальних банків), розширено-відкрита (американська) та модель збалансованої автономії (німецька). Варто зауважити, що кожна країна світу характеризується своєю власною системою іпотечного кредитування, проте в будь-якому випадку простежуються характерні риси однієї із трьох вказаних моделей [2]. Аналіз функціонування першої моделі дозволяє стверджувати, що вона обмежується функціонуванням лише первинного ринку іпотечного кредитування. Дана модель відома ще як роздрібна система, оскільки банківські установи залучають переважно роздрібні фонди від фізичних та юридичних осіб у

вигляді депозитів та надають на їх основі іпотечні кредити.

Сутністю даної моделі є формування фінансових ресурсів для житлового кредитування шляхом трансформації іпотечних позик у ринкові цінні папери за допомогою сек'юритизації іпотечних активів [2]. Реалізація розширено-відкритої моделі можлива лише за умови створення відповідної інфраструктури іпотечного ринку, що включає інститути реєстрації обороту нерухомості; незалежної оцінки вартості нерухомості як предмету застави; страхування майна, суб'єктів та їх відповідальності; судово-виконавчі механізми примусового стягнення; ріелторські фірми; кредитні бюро. Через значну відкритість й орієнтованість на вільні ринки капіталу дана модель сильно залежить від стану фінансово-кредитного ринку. Саме тому її застосування можливе лише в країнах з дуже стійкою економікою.

Дана модель (із врахуванням досвіду Казахстану) вибрана в Україні за основу, та розроблене необхідне правове поле для її функціонування. Після прийняття нормативних актів, спрямованих на регулювання питань реєстрації емісії іпотечних облігацій і розкриття інформації про емітента, очікується становлення дворівневого вторинного іпотечного ринку в Україні. Однак, доцільно зауважити, що на українському ринку поки що немає інвестора, який готовий купувати довгострокові цінні папери із значно нижчою дохідністю від звичайних інструментів.

Суб'єктами кредитування в рамках третьої моделі виступають як іпотечні банки, так спеціалізовані ощадні банки - ощадні та будівельні ощадні каси. Перевагами даної моделі також є значна незалежність від стану фінансово-кредитного ринку країни, а також всебічне державне субсидіювання та контроль [3].

Список літератури:

1. Дмитро Волковський Вибір моделі іпотечного кредитування в Україні / Д. Волковський // Вісник ТДЕУ. - 2006. - № 3. - С.109 -115.
2. Іпотека: сучасні концепції, тенденції суперечності розвитку: монографія / І.О. Лютий, В.І. Савич, О.М. Калівошко. – К.: Центр учбової літератури, 2009 . – 548 с.
3. Євтушенко Н.М. Розвиток іпотечного кредитування в посткризовий період в Україні / Н.М. Євтушенко // ФІНАНСИ, ГРОШОВИЙ ОБІГ, КРЕДИТ, - 2013. - Економічний вісник університету. Випуск № 20/1. – С.142-147.

*Новаець Н.І., ст. гр.072-17з-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Крилова О.В.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)*

ВПЛИВ ВНУТРІШНІХ ФІНАНСОВИХ ФАКТОРІВ НА СТАН БАНКІВСЬКОЇ ЛІКВІДНОСТІ

Аналіз ліквідності банку безпосередньо ґрунтується на основі факторів, під впливом яких відбувається її формування. Саме з цієї причини дослідження факторів впливу на ліквідність банку є невід'ємною частиною підвищення ефективності діяльності банку.

Факторами, що впливають на ліквідність банку, є умови, що визначають її реальний та потенційний рівень у визначений проміжок часу [1].

Провідні науковці по-різному підходять до їх визначення і класифікації факторів, що впливають на рівень банківської ліквідності, однак, більшість вчених схиляється до думки, що оскільки банк є відкритою системою і в кожен момент часу його діяльність залежить від зовнішнього та внутрішнього середовища, то і фактори впливу на його ліквідність доцільно розглядати, групуючи їх на внутрішні та зовнішні [2].

У роботах [1, 2] до внутрішніх віднесено наступні: стійка капітальна база банку, якість активів та депозитів, помірний рівень залежності від зовнішніх джерел, зіставлення активів і пасивів за строками, менеджмент, а також відмінний імідж банку. До групи зовнішніх факторів належать: загальні політичні та економічні показники в країні, рівень розвитку ринку цінних паперів і міжбанківського ринку, організація системи рефінансування, ефективність корегулюючих функцій центрального банку.

Детальний аналіз групи фінансових внутрішніх факторів, що генеруються активами і пасивами банку, і, окрім ліквідності, впливають на рівень його процентного та валютного ризику, дозволив зробити такі висновки.

Важливим фактором впливу на ліквідність банку є якість ресурсної бази, критерієм якої є її стабільність. Чим більша частка стабільних ресурсів, тим вище ліквідність банку, оскільки полегшується її прогнозованість та керованість. Збільшення стабільної частки ресурсної бази знижує потребу банку в ліквідних активах, оскільки передбачає поновлення зобов'язань банку.

Вагомий вплив на ліквідність банку має узгодженість активів і пасивів за строками і сумами. Погашення своїх зобов'язань перед клієнтом банку має на меті узгодження строків, на які інвестуються грошові кошти, з тим терміном, на який надали їх вкладники – «золоте банківське правило», яке свідчить, що розмір і строки фінансових вимог банку повинні порівнюватися із сумами і строками банківських зобов'язань [2].

Враховуючи зазначене, для аналізу ліквідності банку варто згрупувати статті активу і пасиву за ступенем ліквідності.

Активи: первинні резерви (касова готівка, резерви в центральному банку, кошти на коррахунках, грошові документи в процесі інкасування) – вкладення в цінні папери, активи, які можуть бути оперативно перетворені в касову готівку – кредити, надані торговельно-промисловим організаціям, фінансово-кредитним установам, приватним особам – інвестиції в рухоме і нерухоме майно.

Пасиви: депозити з урахуванням всіх видів вкладів різних категорій контрагентів – інші залучені кошти в основному розміщені в банку на більш тривалий строк – постійні фонди і резерви (акціонерний капітал і довгострокові позики).

Таким чином, недостатній рівень ліквідності позбавляє банк можливості розраховуватися за своїми зобов'язаннями, залучати кошти для стабільного й ефективного функціонування. Для запобігання таких негативних явищ потрібно враховувати всі чинники, що впливають на рівень ліквідності.

Список літератури:

1. Вожжов А. П. Процессы трансформации банковских ресурсов : монография / А. П. Вожжов. – Севастополь : СевНТУ, 2006. – 339 с.
2. Ліквідність банківської системи України URL: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document;jsessionid=D00B8433E7D4C60D2B4E96F15D02011EF?id=70688>

Паніна К.В., ст. гр.072-19-1, Шилов А.О., ст. гр.072-19-1

Науковий керівник:

д.е.н., проф. каф ЕАіФ Єрмошкіна О.В.

(НТУ «Дніпровська політехніка»,

м. Дніпро, Україна)

КАРТКОВИЙ БАНКІВСЬКИЙ БІЗНЕС: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УКРАЇНІ

Банки зазвичай аналізують за сферами їх спрямованості чи за послугами, які вони реалізують, або за такими чинниками: спроможність установи вчасно і адекватно реагувати на коливання в економічній ситуації країни або світу, імідж банку й стійка клієнтура, відкритість, комунікація з клієнтами, розвиток мережі філій, якість пропонованих послуг та можливість до запровадження інновацій, досвід роботи [1]. Розглянемо ПриватБанк, Ощадбанк, Монобанк та Райффайзен Аваль як топ банків за кількістю платіжних карток в обігу за 2020 р. (Табл. 1).

Таблиця 1

«Народний рейтинг» банків за позитивними оцінками

Банк	Мінфін	Відгуки, тис	Гугл Плей	Відгуки, тис
Монобанк	50%	1,4	4,9/5	451
ПриватБанк	32%	8,4	4,6/5	325
Ощадбанк	29%	3,9	2,0/5	33
Райффайзен	28%	1,0	4,2/5	15

Зробивши прогноз на наступні два роки, можна сказати, що Монобанк наразі має найбільший потенціал до стрімкого розвитку на ринку, на основі того, що наразі це найбільший необанк, який залучає людей своєю клієнтоорієнтованістю та легкістю в користуванні.

Аналізуючи справжні відгуки [2], ми можемо побачити позитивні сторони роботи ПриватБанку: велика кількість відділень та банкоматів, великий спектр послуг, швидкі перекази та робочу техпідтримку клієнтів. З іншого боку – низька якість обслуговування у відділеннях, погана інформаційна підтримка клієнта, нестабільна система. Відповідно, найбільшому банку країни для повної довіри та

поваги зі сторони користувачів бракує клієнтоорієнтованого персоналу та стабільної роботи систем. Використання карток ПриватБанку для виплати зарплат формує велику групу клієнтів банку, які приєднались не за бажанням, а «за необхідністю». Такий тип клієнтів менш лояльний до банку та при доречній нагоді може змінити банк на більш зручний для себе.

Щодо Ощадбанка та Райффайзен Банку, ми можемо побачити спільні проблеми. Потрібно робити акцент на негативні відгуки клієнтів банків. Велика комісія за послуги, нестача каналів комунікації, нескінченні черги у відділеннях, некомпетентність персоналу. [2] – ось перелік відгуків клієнтів про недоліки в роботі установ, які сильно впливають на розвиток компаній. Тим не менш, станом на 2020 рік Райффайзен Банк Аваль займає перші місця стосовно надійності, а рейтинг Ощадбанку нещодавно був підвищений міжнародним рейтинговим агенством.

Сьогодні банкам треба звернути увагу на: якість обслуговування, коректну роботу своїх сервісів та впровадження в них мінімалізму і доступності. Щоб залучати людей до користування банківськими послугами й не втрачати вже набутих клієнтів, потрібно вдосконалюватись та робити зміни, які клієнти зможуть, перш за все, побачити та відчутти.

Список літератури:

1. Конкурентоспроможність як об'єкт аналізу при формуванні стратегії банку / Юлія Олександрівна Самборська-Музичко// Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету / “Економічна думка”, 2014. – Том 17. – № 1. – С. 181-188. – ISSN 1993-0259.
2. Відгуки реальних людей щодо користування послугами банків [Електронний ресурс]. – URL: <https://www.otzyvua.net/>
3. Ощадбанк демонструє постійне зростання бізнесу за результатами 9 місяців 2019 року / Прес-служба Ощадбанку / [Електронний ресурс]. – URL: <https://www.oschadbank.ua/ua/press-service/news/oschadbank-demonstrue-postiynne-zrostannya-biznesu-za-rezultatami-9-misyaciv-2019>

Пістунова Ю.М., ст. гр.072-18ск-1
Науковий керівник:
д.е.н., проф. каф ЕАіФ Єрмошкіна О.В.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ФІНАНСОВЕ ПРОГНОЗУВАННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

Страхова компанія в процесі своєї діяльності перебуває під постійним впливом безлічі різних факторів. Для передбачення того, як ці чинники в їх складній взаємодії поведуть себе в перспективі, використовується прогнозування. Прогнозування входить в число функцій управління фінансовою стійкістю страховика і зазвичай орієнтоване на середньо- і короткостроковий період.

Роль фінансового прогнозування в системі чинників забезпечення фінансової стійкості підприємства полягає в тому, що воно є основою для прийняття осмислених з позиції фінансової ефективності науково обґрунтованих управлінських рішень щодо майбутнього розвитку фінансів компанії.

У зв'язку з цим розробка форм і методів прогнозування фінансової стійкості страхової компанії, які будуть враховувати вплив факторів внутрішнього і зовнішнього середовища, є однією з найважливіших проблем в діяльності будь-якого економічного суб'єкта, що визначає актуальність теми дослідження.

Вибір конкретного методу є однією з найбільш важливих завдань прогнозування. На вибір конкретного методу прогнозування впливають [1]:

- суть проблеми, що підлягає рішенню;
- динамічні характеристики об'єкту прогнозування;
- вид і характер інформаційного забезпечення;
- обраний період прогнозу;
- вимоги до результатів прогнозування (точності, надійності й вирогідності).

До методів прогнозування основних показників діяльності страхових компаній, у тому числі показників фінансової стійкості, можна віднести: фактографічні (статистичні, аналогові) методи та методи експертних оцінок.

Найбільшого застосування при фінансовому прогнозуванні страхових показників набули статистичні методи, які засновані на побудові й аналізі динамічних рядів, або на даних випадкової величини. До них належать методи прогновної екстраполяції, кореляційний і регресійний аналіз.

Серед показників, які характеризують фінансову стійкість страхових компаній, вважаємо доцільним виявляти тенденції зміни та прогнозувати наступні:

1. Показники, які характеризують поточну ліквідність страхової компанії (показник достатності капіталу, показник надійності, показник фінансового потенціалу, показник платоспроможності, показник поточної ліквідності).

2. Показники, які характеризують дохідність та прибутковість діяльності страховика (рівень виплат, рівень витрат, рентабельність капіталу).

3. Показники якості андеррайтингової політики та політики перестраховування (показник достатності страхових резервів, показник власного утримання ризику, показник участі перестраховиків у страхових резервах).

Список літератури:

1. Богомазова В.М. Класифікація та область застосування методів середньострокового прогнозування / В.М. Богомазова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2012. - №5. – С. 31-35.

*Пшенична А.А., ст. гр.072-18зск-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Крилова О.В.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)*

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ

У теперішній час в економіці нашої країни відслідковується тенденція економічного спаду у зв'язку з пандемією COVID-19, тому це є важливим етапом для фінансового ринку, тому що темпи розвитку та стабільність нашої економіки залежить від здатності банківської системи відповідати попиту на грошові ресурси для задоволення потреб учасників кредитування.

Важливою операцією українських комерційних банків є надання кредитів та реалізації кредитної політики в країні, а тому, від кредитних операцій залежить основна частина прибутку банків. Тому актуальною є проблема покращення кредитної діяльності банків.

Серед проблем кредитування комерційними банками в Україні потрібно виділити наступні: нестабільний економічний та політичний стан; нормативно-правова база в Україні в розрізі банківського сектору є в деякій мірі нерозвиненою та неактуальною; облікова ставка НБУ є високою, тому кредитування є доволі дорогим; для клієнтів надані не вигідні кредитні умови; процедура кредитування є досить довготривалою. При аналізі проблем банківського кредитування в Україні було зроблено висновки, що сучасній банківській системі необхідне оновлення, яке буде направлене на підвищення доступності кредитів.

Для розвитку банківського кредитування та створення фінансової стабільності в умовах глобалізації варто вжити низку заходів: вдосконалити банківські послуги для підняття їх конкурентоспроможності; встановити

обмеження відсоткових ставок за кредитами в межах державних актів та контролювати його виконання; за допомогою залучення додаткових ресурсів підняти рівень банківського сектору; заохочувати банки до кредитування інноваційних проектів; виокремити, що скорочення регулятивного капіталу банку на 20% та більше є критерієм проблемного банку; збільшити капітальні ресурси державних банків, підвищити їх кількість та посилити їхню роль на фінансово-кредитному ринку в Україні.

Отже, запропоновані заходи здатні сприяти оздоровленню національної економіки та підвищенню загального стану банківських установ в умовах глобалізації.

Список літератури:

1. Горбачов О.Є., Швець Ю.О. Сучасний стан банківського кредитування в Україні: проблеми та перспективи [Електронний ресурс]/Електронне наукове фахове видання «Економіка та суспільство» – 2018. – № 15 – с. 793-797.– Режим доступу: http://elibrary.donnuet.edu.ua/985/1/15_2018.pdf#page=793

Раєвська І.С., ст.гр. 072-18зск-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Доценко О.Ю.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ВИЗНАЧЕННЯ НАДІЙНОСТІ ТА ЛІКВІДНОСТІ КРЕДИТНИХ УСТАНОВ

Довіра та ліквідність банківської установи є основою для ефективного виконання її функцій як окремого банку, так і банківської системи в цілому, оскільки це визначає їх фінансову стійкість, довіру та конкурентоспроможність.

Ліквідність банку - це здатність своєчасно виконувати свої зобов'язання завдяки збалансованості строків та сум погашення вкладених активів та строків та сум зобов'язань, а також термінів та сум інших джерел та методів використання коштів. Ліквідність банку слід розглядати як здатність банку виконувати зобов'язання не тільки своєчасно, але і без значних втрат. [1]. Сама ліквідність банку залежить від багатьох різних факторів, які можна розділити на дві групи: внутрішні та зовнішні.

До внутрішніх факторів належать: дисбаланс грошових потоків, спричинений невідповідністю структури дебіторської заборгованості та зобов'язань банку; структура та стабільність депозитної бази банку; достатність капіталу, якість активів; фінансовий стан позичальників; репутація банку, що впливає на здатність швидко позичати кошти на ринку; неадекватна стратегія управління ліквідністю. Репутація, розмір, фінансовий стан та кількість клієнтів значною мірою впливають на здатність банку отримувати депозити, налагоджувати стосунки з партнерами та інвесторами, що впливає на якість та структуру активів та пасивів [2].

До зовнішніх факторів належать фактори загального економічного характеру: грошово-кредитна політика, стан грошового ринку; низька ліквідність

деяких сегментів фінансового ринку; регулятивні обмеження в країні, загальні кризи в економіці.

Стабільність банківської системи підтримується її ліквідністю, яка визначається ліквідністю кожного банку. Відсутність ліквідності одного банку не призводить до втрати ліквідності всієї системи, але це може створити панічний ефект. Невдача одного великого банку, з яким пов'язані інші банки, призводить до «ефекту доміно», який впливає на ліквідність будь-якого банку. Також в умовах нестабільності та непередбачуваності банки, маючи вільні ресурси, обмежують один одного і виникає штучно створений дефіцит.

У той же час, «довіра до банку» визначається як стабільність банку на фінансовому ринку та здатність оперативно виконувати свої зобов'язання. Незважаючи на велике значення оцінки та забезпечення довіри до банківського сектору, а також широке використання як теоретичних, так і практичних аспектів поняття надійність банківської установи, на даний момент не існує єдиного підходу до цієї концепції, а отже єдиний метод оцінки та ефективності.

Таким чином, поняття надійність та ліквідність переплітаються і визначають здатність банку своєчасно та в повному обсязі виконувати свої зобов'язання перед клієнтами, позичальниками та кредиторами за рахунок внутрішніх та зовнішніх джерел із мінімальними витратами. Тому на сучасному етапі розвитку національної економіки серед проблем, пов'язаних із втручанням фінансової кризи в діяльність банків, досить важливим є вибір методів ефективного управління фінансовою стійкістю окремих комерційних банків, що в свою чергу забезпечить фінансову стійкість банківської системи, її стан до докризового рівня.

Список літератури:

1. В.С. Стелмах, В.І. Міщенко. Ліквідність банку: окремі аспекти управління та світовий досвід регулювання та нагляду: Науково-методичні матеріали. — К.: НБУ. ЦНД. 2008. - 286 с.
2. Фінансовий механізм управління ліквідністю банку [Текст] : монографія / [І. М. Бурденко, Є. Є. Дмитрієв, Ю. С. Ребрик, Ю. С. Серпенінова] ; за заг. ред. Ю. С. Серпенінової. — Суми : Університетська книга, 2011. — 136 с.

Стефаненкова Ю.С., ст.гр. 072-17-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Штефан Н.М.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ БАНКІВСЬКИХ ПРОДУКТІВ – ЗАПОРУКА ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БАНКУ

Сьогодні в банківській сфері загострюється необхідність активного впровадження інноваційних банківських продуктів і послуг, адже в умовах нестабільної економіки і політичної ситуації в державі залучення ще більшої кількості клієнтів постає основним завданням для банків. Відповідно, банківські інновації не лише дають змогу залучити клієнтів, вони також підвищують рівень конкурентоспроможності банку, сприяють задоволенню потреб клієнтів, що швидко змінюються під впливом науково-технічного прогресу, а також відображають рівень інтелектуального потенціалу персоналу банку, можливості розроблення інноваційних банківських продуктів та послуг, збільшують рівень прибутку.

Банки України активно впроваджують на ринок нові банківські продукти та технології, які раніше не мали аналогів на вітчизняному ринку банківських послуг. Найбільш цікавими та перспективними з них є комбіновані (гібридні) депозити та поєднання строкових депозитів з відкриттям овердрафту.

Наразі традиційні підходи до надання банківських послуг і ведення банківського бізнесу вже не задовольняють зростаючий попит та очікування клієнтів, не відповідають вимогам підвищення ефективності та прибутковості. Банківський сектор відчуває посилюючий вплив цифровізації економіки, технологій і демографічних факторів. Високотехнологічні компанії (“Fintech” компанії) можна вважати, з одного боку, реальною загрозою для розвитку або навіть існування банківського сектору, якщо враховувати, що вони поряд з новими технологічними рішеннями прагнуть стати лідерами в його високорентабельних

сегментах, а з іншого – новим етапом розвитку, якщо банки зможуть подолати традиційний консерватизм і співпрацювати, формуючи нові прогресивні відносини з “Fintech”. Ці компанії вже експериментують із способами використання технології для ефективного оброблення великих обсягів даних, щоб полегшити, здешевити та зробити безпечнішою роботу з клієнтами-продавцями.

Технології дають змогу надавачам фінансових послуг знижувати витрати та отримувати віддалений доступ до споживачів. Технології відчиняють двері в ринок фінансових послуг для нових гравців: мобільних операторів, платформ електронної комерції, месенджерів, соціальних мереж та інших технологічних гігантів з великою клієнтською базою. Основні послуги, що надають фінтехреспонденти банкам: електронне виставлення рахунків; платежі (крім карткових і транскордонних); транскордонні платежі.

Україна відстає, їй потрібно надолужувати втрачене. Більшість фінтехстартапів значною мірою залежать від власного капіталу, тому що нема функціонуючого ринку капіталу, до якого вони могли б звернутися. Інфраструктура електронних фінансових послуг лишається недосконалою, і фінансовим установам потрібно почати інвестувати в технології. Необхідно змінювати застаріле законодавство, щоб стимулювати створення сприятливого середовища для розвитку підприємництва у сфері електронних фінансів. Регуляторні «пісочниці» – «ясла» фінтеху, і українським регуляторам варто сприяти тому, щоб українська фінтехіндустрія могла користуватися цим інструментом.

Першочерговим пріоритетом для автоматизації/оновлення/поліпшення функціональності для комерційних банків представники фінтеху вважають віддалену ідентифікацію клієнта, за нею йде аналіз даних для запобігання шахрайству, кібербезпека, інтерфейси взаємодії з клієнтом та автоматизація/підтримання процесу прийняття рішень.

*Суботін Є.О., ст. гр. 072-18ск-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Крилова О.В.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)*

СТРАХОВІ ПРОДУКТИ ЗІ СТРАХУВАННЯ ВРОЖАЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

Зміни погодних умов у конкретній місцевості досить сильно впливають на урожайність сільськогосподарських культур, та у несприятливі роки можуть призвести до значних втрат виробників. Тому виникає потреба в страхуванні ризиків у сільськогосподарському виробництві.

Страхові продукти зі страхування сільськогосподарських культур поділяються на класичні, які базуються на оцінці збитків, та індексні – ті, що визначаються за допомогою певних індексів [1, 2]. До класичних страхових продуктів відносяться мультиризикове страхування та страхування від поіменних ризиків. До індексних страхових продуктів відносяться страхування на основі індексу врожайності та страхування на основі індексу погоди.

Кожен з цих видів страхування має свої переваги та недоліки.

Найпоширенішим в Україні є страхування від поіменних ризиків, наприклад, граду, вогню або затоплення.

Перевага страхування врожаю від поіменних ризиків полягає в тому, що:

- можливо застрахувати окремі поля, а не весь масив сільськогосподарської культури;
- збитки визначаються по кожному окремому полю;
- тарифи страхування від поіменних ризиків значно нижчі за тарифи мультиризикового страхування.

До недоліків страхування врожаю від поіменних ризиків слід віднести те, що таке страхування не забезпечує страхового захисту в разі настання непередбачених страховим договором ризиків, а також відсутність бюджетного

субсидування [1].

Особливістю мультиризикового страхування врожаю сільськогосподарських культур є вимога страхувати весь масив культури. Страхові виплати здійснюються лише за умови, коли врожай з усіх полів культури буде нижчим від заздалегідь погодженого рівня.

Мультиризикове страхування має такі переваги: широке покриття ризиків, на випадок яких страхувальник може застрахувати сільськогосподарські культури; отримання страхувальником максимально можливого страхового захисту, що забезпечує його від непередбачених витрат, пов'язаних із появою страхових ризиків. Недоліки зводяться до такого: висока ціна даного страхового продукту для підприємств; наявність проблеми асиметрії інформації; складність оцінки ризиків; недостатній рівень платоспроможності страховиків [3].

Індексне страхування базується на розрахунку індексів, які корелюють з ризиками виробництва сільськогосподарських культур, з використанням інформації про погодні параметри та урожайність культур.

Основними перевагами індексних страхових продуктів є: більша прозорість і зрозумілість страхування для страхувальників, можливості його здешевлення, створення досконаліших інформаційних баз і систем вимірювання ризиків, гнучкість щодо врахування інтересів страхувальників [2].

Очевидно, що вибір тих чи інших страхових продуктів істотно залежить від низки факторів, серед яких тип сільськогосподарської культури, найбільш поширені ризики, період страхування, фінансові можливості страхувальника тощо. Кожен страховий продукт має свої переваги та недоліки, всебічне врахування яких допоможе виробникам сільськогосподарської продукції отримати необхідний страховий захист за прийнятною ціною.

Список літератури:

1. Страхування сільськогосподарських ризиків – юридична консультація від фахівців ASA. URL: <http://uaberries.com.ua/strakhuvannia-silskohospodarskykh-ryzykiv-iurydychna-konsultatsiia-vid-fakhivtsiv-asa/> (дата звернення 12.05.2020).
2. Слободянюк О.В. Фінансові механізми інституціонального розвитку страхового ринку України : дис...док.екон.наук : спец.08.00.08 – Гроші, фінанси і кредит / О.В. Слободянюк; Донбаська державна машинобудівна академія. – Краматорськ, 2017. - 485 с.
3. Сініцина Т.В. Страхові продукти зі страхування врожаю сільськогосподарських культур: порівняльна характеристика / Т.В. Сініцина // Агросвіт. - 2011. - № 9. - С. 47-52.

Талибов Ф.А., ст.гр. 072-18ск-1
Науковий керівник:
д.е.н., проф. каф ЕАіФ Єрмошкіна О.В.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ШЛЯХИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ В УМОВАХ КРИЗИ В УКРАЇНІ

Спалах світової кризи в період пандемії поставив грошово-кредитну та банківську систему України в надзвичайно складні умови та призвів до таких серйозних загроз стабільності банківської системи, як недостатня капіталізація, нестабільність ресурсної бази та погіршення фінансових результатів, зростаюча заборгованість, зменшення кредитування, що в свою чергу призвело до зниження кредитного портфелю банків. Банківський сектор перебував у гострій фазі кризи - банки були змушені працювати над зменшенням кредитування, що, в свою чергу, вимагало реструктуризації та вдосконалення кредитної системи для підтримки оптимального рівня прибутковості та ліквідності банків [1]. Зокрема, довіра домогосподарств та інших учасників грошового ринку до банків значно погіршилась, портфелі банківських позик різко погіршилися, пошук позичальників з кредитоспроможністю для нових позик ускладнився, інвестиційна привабливість банків для вітчизняних та іноземних інвесторів зменшилась, як і прибутковість банків.

На динаміку кредитів, наданих резидентам банківськими установами вплинуло зменшення депозитної бази банків, зміни курсу гривні до основних іноземних валют та погіршення платоспроможності позичальників. Через поступове скорочення ресурсної бази банків та погіршення платоспроможності позичальників підтримка банків реальним сектором економіки залишалася обмеженою [1].

Розвиток банківського кредитування в умовах сучасної економічної кризи вимагає системного підходу за допомогою використання різних інструментів кредитної політики, а також низки заходів, спрямованих на зменшення залежності

банку від впливу негативних зовнішніх факторів. Конкретні кроки включають ті, основною метою яких є управління кредитним потенціалом банку в контексті управління банком, а саме: координація між активною та пасивною діяльністю, що здійснюється з метою отримання та розподілу ресурсів; аналіз ситуації з ліквідністю з використанням різних сценаріїв негативних подій для банку, короткострокове прогнозування ліквідності та порівняння з даними звітності; створення системи управління ризиками, здатної визначати ризики, вимірювати їх, забезпечувати їх моніторинг, включаючи інструменти та процедури реагування на виникаючі загрози.

Усі банки, намагаючись поліпшити якість свого кредитного портфеля, повинні вибрати стратегію. Деякі кредитні установи воліють створювати нейтральний до ризиків кредитний портфель із низьким ступенем ризику та низькою прибутковістю. Ряд банків вважає за краще створити збалансований кредитний портфель, в якому можна збільшити частку ризику, що дозволяє їм посилити свої конкурентні переваги або залучити нових позичальників. Оптимальний кредитний портфель є найбільш підходящим. Це означає повну відповідність між загальною лінією розвитку банківської структури та запланованими показниками. Добре сформований кредитний портфель здатний забезпечити максимальний рівень прибутку при заданій величині кредитного ризику та існуючу ліквідність балансу банку.

З огляду на зростаючі валютні та макроекономічні ризики, банки розробляють заходи щодо посилення свого підходу до управління якістю кредитного портфеля. Пріоритетом є переважно позики клієнтам, які мають високу кредитоспроможність і здатні забезпечити надійну та ліквідну безпеку існуючих зобов'язань перед банками.

Список літератури

1..Бюлетень національного банку України №1. - 2021 // [Електронний ресурс] Офіційний сайт Національного банку України — Режим доступу: www.bank.gov.ua.

Харитонкіна А.І., ст.гр. 072-18зск-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Доценко О.Ю.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

КРЕДИТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ КОМЕРЦІЙНИМИ БАНКАМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

На сучасному етапі економічного розвитку надзвичайно важливим є наявність фінансових ресурсів на підприємствах в обсязі, достатньому для ведення підприємницької діяльності. Мабуть, найбільшою проблемою, з якою компанії постійно стикаються, є брак фінансових ресурсів для фінансування оборотних коштів.

Аналіз визначень позик, що існують в економічній літературі, дозволяє зробити висновок, що найбільш вдалим є характеристика позики як відносини, пов'язаної з поверненням коштів та погашенням зобов'язань, що виникають з цього приводу [1].

Комерційні банки, керуючись пріоритетами грошово-кредитної політики, власними інтересами та потребами позичальників, можуть використовувати різні кредитні методи, що визначають форму кредитного рахунку, порядок видачі та повернення, методи контролю за ціллю позики та боргу управління. У світовій банківській практиці найпоширенішими методами кредитування є кредитні лінії, автоматичний поворотний (револьверний) кредит, овердрафт та овердрафт.

Малий бізнес в Україні працює в умовах високого ризику та невизначеності. Одним із концептуальних підходів до ефективного банківського кредитування малого бізнесу є те, що банк повинен не тільки проаналізувати заставу, яку пропонує позичальник, але спочатку проаналізувати його реальне економічне становище, перспективи розвитку та завоювати ринкову нішу. Необхідною умовою розвитку стабільних кредитних відносин між малими та середніми

підприємствами та банками є розумний розвиток кредитного механізму [2]. На цьому етапі розвитку банківської системи цей механізм слід вважати сформованим, але кожен з його етапів набуває специфічних рис в умовах економічної невизначеності.

Отримати кредит за сучасних умов важко, але ще складніше повернути його позикодавцю вчасно. Необхідною умовою зміцнення кредитних відносин між підприємствами та банками, а отже, і поліпшення економічної ситуації в цій галузі, є своєчасне повернення банківських позик. По-перше, стимулювання підприємства до досягнення конкретних економічних результатів завдяки встановленим строкам повернення позик. По-друге, зацікавленість компанії у своєчасному погашенні позик проявляється у збільшенні шансів на повторне отримання позики.

Однак слід зазначити, що навіть при великій кількості стимулюючих особливостей позика не завжди повертається протягом строку дії кредитного договору. Пояснення просте - на економічну сферу, в якій діють суб'єкти господарювання, впливають негативні фактори, внаслідок чого кон'юнктура ринку постійно змінюється.

Останні негативні події в банківському секторі дуже часто спричинені підвищеним ризиком кредитних операцій, що негативно позначається на їх прибутковості. Незважаючи на те, що криза економічної системи практично вплинула на фінансову стійкість більшості вітчизняних підприємств, що призвело до різкого зменшення кількості надійних позичальників (на тлі падіння прибутковості банківської діяльності), кредитні операції залишаються основним активним елементом . діяльність комерційних банків.

Список літератури:

1. Міщенко В.І. Банківські операції: підручник / В.І. Міщенко, Н.Г. Слав'янська, О.Г. Коренева. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К. : Знання, 2007. - 796 с.
2. Аржевітін С. Проблеми та перспективи розвитку кредитування малого бізнесу комерційними банками України – Аналітичний центр «Академія» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.academia.org.ua>

Хланта А.І., ст.гр. 072-18зск-1
Науковий керівник:
ст.викладач каф. ЕАіФ Замковий О.І.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ФІНАНСОВІ РИЗИКИ: РІЗНОМАНІТТЯ МЕТОДОЛОГІЙ ОЦІНКИ

Практика визначення, аналізу та оцінки банківських ризиків не дає чіткої змоги висвітлити розмір грошових втрат, які банківські установи зазнають після їх настання, а тому не відповідає сучасним умовам розвитку і потребує певного вдосконалення. У світовій фаховій літературі відображено гострі наукові дискусії щодо розробки підходів до оцінки ризиків банків і банківської системи, визначення суті економічного капіталу банку, його наукової та практичної значущості.

Для з'ясування проблеми від поняття «ризик» перейдемо до систем класифікації ризиків. Одну з перших класифікацій запропонував Дж. Кейнс. Розглядаючи це питання з позиції суб'єкта інвестиційної діяльності, він виокремив три основних види ризиків – підприємницький, ризик «кредитора», ризик зміни цінності грошової одиниці [2, 3].

Як свідчить практика, одним з найефективніших статистичних методів є метод «Монте–Карло», заснований на моделюванні випадкових процесів із заданими характеристиками. Метод дозволяє аналізувати й оцінювати різні «сценарії» реалізації проекту і враховувати різні фактори в межах одного підходу. Для кількісної оцінки фондового та валютного ризиків використовується VaR-метод. Цей метод, побудований на основі статистичних даних волатильності (мінливості) ринкових показників і їх взаємної кореляції, дає можливість розрахувати ринкову вартість відкритих позицій з визначеним рівнем вірогідності [2].

Методи визначення кількісної оцінки банківських ризиків наведено в табл.

1.

Порівняльна характеристика методів кількісної оцінки банківських ризиків

Метод	Переваги	Недоліки
Статистичний метод (Метод «Монте–Карло», VaR–метод)	Досить високе визначення розмірів збитку і ймовірність їх настання в майбутньому	Необхідність обробки великого обсягу статистичної інформації
Експертний метод (метод Дельфі, метод «дерева рішень», метод коефі-цієнтного аналізу, метод рейтингів)	Ефективний при відсутності достовірної інформації чи її недостатності	Суб'єктивний характер
Аналітичний метод (стрес-тестування, дюрація, GAP-аналіз)	Містить у собі можливості факторного аналізу параметрів	Трудомісткий
Метод аналогій	Коли неможливо застосувати інші методи аналізу	Важко створити умови, у яких повторився б минулий досвід
Комбінований метод	Синергетичний ефект	Трудомісткий, потребує обробки великого обсягу статистичної, бухгалтерської та управлінської інформації

Дослідження банківських ризиків за допомогою міжнародних стандартів Базельського комітету та Методичних вказівок з інспектування банків, затверджених постановою Правління Національного банку України доводить, що вітчизняна практика відрізняється від нормативів Базельського комітету, а це спричинює певні проблеми при усвідомленні банківських ризиків та адаптації їх до світових загроз.

Список літератури:

1. Бобиль В.В.. Управління банківськими ризиками в умовах фінансової кризи: дис. доктора економ. наук : 08.00.08 / Бобиль Володимир Володимирович. — Полтава, 2015. — 442 с.
2. Банківські ризики: теорія та практика управління: Монографія. / Л.О. Примостка, О.В. Лисенок, О.О. Чуб та ін. - К.: КНЕУ, 2008. — 456 с.
3. Замковий О.І. Фінансовий ринок. Методичні рекомендації до практичних занять для студентів освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань «Управління та адміністрування» напряму підготовки 072 Фінанси, банківська справа та страхування» / О.І.Замковий. – Дніпро : НГУ, 2018. – 51с.

*Чебанко К.С., ст. гр. 072-20-1ск
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Крилова О.В.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)*

ПРОБЛЕМИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

У сучасних умовах розвитку світової економіки цифровізація займає основне місце. Вона охоплює різні сфери суспільної діяльності, господарювання та економічної діяльності в цілому. Цифровізація – це процес трансформації цифрових технологій у різні сфери діяльності людини, яке стимулює докорінну зміну технологій, культури і принципів створення нових товарів і послуг. Застосування новітніх технологій дозволяє зменшити операційні витрати, прискорити швидкість надання послуг, покращити їх якість та збільшити кількість споживачів [1].

Важливу роль у цьому процесі відіграє цифрова економіка. Слід зазначити, що цифрова економіка – це глобальна мережа економічних та соціальних заходів, які реалізуються через платформи Інтернет, а також мобільні та сенсорні мережі. Цифрова економіка також виступає як цифровий ринок, через який здійснюються операції з купівлі та продажу різних товарів та послуг. Основою цифрової економіки є інформаційні ресурси, на які спрямована інтелектуальна праця людини [2-4].

На сучасному етапі трансформації цифрова економіка у цілому та особливо на фінансовому ринку має певні недоліки. Серед технічних проблем можна виділити такі: сучасні Інтернет-сервіси впроваджені не у всіх сферах діяльності людини; не створені сприятливі умови для ефективного переходу всіх суб'єктів економічної діяльності на електронні системи взаємодії (електронний документообіг, системи управління відносинами з клієнтами); не створено

ефективний план розвитку широкопasmового доступу (ШСД) в Україні, реалізуючи який цифрові нерівності були ліквідовані.

Також існує великий ряд соціальних проблем, що не дозволяють швидко та якісно цифровізувати усі ланки суспільної життєдіяльності, у тому числі фінансову сферу. Найголовнішими з них є такі недоліки: не створені сприятливі умови для самореалізації молодих людей з користю для держави та суспільства; недостатнє впровадження сучасних ІТ технологій у такі сфери, як освіта, охорона здоров'я, безпека, транспорт тощо; недостатнє захищення персональної інформації, низький рівень конфіденційності та безпеки користувачів [1].

Отже, в умовах цифровізації економіки фінансовий ринок має трансформувати механізми функціонування і зробити його більш дієвим на сучасного етапу, а також впровадити сучасні цифрові технології. Позитивні тенденції функціонування фінансового ринку в економіці України можливі лише шляхом виконання цілого комплексу заходів і завдань, а також ліквідації проблем, що існують в даний час.

Список літератури:

1. О. І. Халевський, М. Л. Варламова, Цифрова трансформація в міжнародній банківській сфері. [Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса](https://jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/view/6715). Том 1, №11. 2019. URL: <https://jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/view/6715>
2. Брагінець Я.С., Проблеми та перспективи розвитку цифрової економіки України. Київський національний торговельно-економічний університет. 2018. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/24420/13-16.pdf?sequence=1>
3. Гудзь Т.П., Перспективи цифровізації економіки України. Цифрова трансформація фінансового сектора економіки: зб. тез доповідей за матеріалами V Міжнародної наук.-практ. Інтернет-конф., 09-10 квітня 2020 р. Одеса: ОНЕУ, 2020. 348 с. URL: <http://dspace.uccu.org.ua/bitstream/123456789/8815/1/%D0%93%D1%83%D0%B4%D0%B7%D1%8C%20%D0%A2.%D0%9F.%2009-10.04.2020%20%D0%9E%D0%9D%D0%95%D0%A3%20%D0%A1.%2030-32.pdf>
4. Калач Г.М., Цифрова трансформація фондового ринку. Науковий вісник Ужгородського Університету 2018 URL: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2018.2\(52\).171-177](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2018.2(52).171-177)

Шелегія А.Т., ст.гр. 072-17-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Крилова О.В.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)
Штефан Н.М.

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКУ

Серйозні сучасні проблеми банківського сектору України це незначний обсяг власного капіталу більшості банків і його незадовільна якість; незбалансованість структури активів і пасивів, низька ефективність управління ними, невисока їх якість. Як свідчить практика, ефективний шлях виявлення ризиків і тенденцій розвитку банківського сектора — це якісний і своєчасно проведений аналіз діяльності банків, зокрема аналіз їх фінансових ресурсів.

Основними цілями аналізу фінансових ресурсів банку є визначення обсягу власних коштів, їх структури і тенденцій змін; визначення обсягу залучених коштів і їх структури; перевірка дотримання нормативів достатності капіталу (власних коштів).

Метою аналізу залучених коштів є визначення ролі кожного виду залучених коштів, оцінка тенденції до збільшення чи скорочення коштів кожного із зазначених видів, формулювання загального висновку щодо політики управління залученими коштами. У процесі аналізу залучених коштів окремо розглядають депозити до запитання (зокрема на кореспондентських рахунках банків і кошти до запитання), строкові депозити, зокрема міжбанківські кредити і депозити суб'єктів господарювання, вклади та депозити фізичних осіб.

Загалом, ринок депозитних ресурсів продовжує розвиватися в напрямку збільшення його обсягів та кількості пропозицій, що обумовлено перш за все сприятливими умовами для вкладників, поверненням довіри серед населення та

суб'єктів господарювання до банківських установ, спрощенням процедури відкриття та закриття депозитних рахунків та іншими умовами.

Однак, не зважаючи на позитивну динаміку, банківському сектору України необхідно удосконалювати свою депозитну політику. З даних статистики видно, що зобов'язання банку становлять 88—92% пасивів, а власний капітал — лише 8—12% [1].

Частка коштів населення у структурі зобов'язань - яскрава ознака привабливості банку з точки зору користувачів банківських послуг. Для мінімізації ризику і підвищення ефективності депозитної політики банку необхідно постійно аналізувати і вдосконалювати роботу банківської установи по залученню депозитів. Як перспективний напрям удосконалення депозитних операцій можна запропонувати розширення кола депозитних рахунків клієнтів з різноманітним режимом функціонування, що надаватиме вкладникам банку додаткові можливості по використанню своїх коштів із прийнятним рівнем доходів.

Аналізуючи банківську статистику, можна бачити, що частка коштів фізичних осіб у зобов'язаннях банків поступово збільшується [1].

Важливим завданням депозитної діяльності банків на сучасному етапі є активізація зусиль щодо залучення коштів на строкові депозити як найбільш стійку частину акумульованих банками ресурсів, що дозволяє підтримувати належний рівень фінансової стійкості та провадити активну кредитно-інвестиційну діяльність.

Список літератури:

1. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua>

Секція 4 **Фінансовий менеджмент промислових підприємств та фінансових посередників**

Алексєєнко А.І. ст.гр. 072-173-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Штефан Н.М.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Збільшення прибутку підприємства можна досягти або у результаті зменшення витрат на виробництво або за рахунок збільшення чистого доходу від реалізації. Тому в сучасних умовах важливим завданням кожного підприємства є правильне формування цінової стратегії та вибір оптимальний обсягу виробництва, як складових виручки від реалізації.

Підприємство повинне використовувати як наявні на підприємстві внутрішні можливості підвищення ефективності його роботи, так і здійснювати пошук нових можливостей як фінансових, технічних так і організаційних.

Фактори підвищення рентабельності роботи підприємства поділяються на:

зовнішні:

- ринкові – ефективна реклама;
- адміністративні – системи оподаткування, регламентуючі постанови і т.і.;
- зовнішньо-економічні – зміна цін і тарифів; умови та ставки кредитування.

та внутрішні:

- матеріально- технічні – реконструкція, впровадження інвестиційних проектів, більш повне використання існуючих потужностей і т.і.;
- фінансові – цінове регулювання; аналіз, пошук і вибір раціональних джерел фінансування подальшої діяльності підприємства, в тому числі і на фінансових ринках; вибір форм розрахунків; вкладання вільних грошових коштів в різні фінансові інструменти;

- організаційні – розробка стратегії і поточних заходів щодо досягнення стратегічних цілей;
- трудові – підвищення кваліфікації кадрів, що дозволить оптимізувати структуру і чисельність працівників підприємства, підвищити продуктивність їх праці і, таким чином, скоротити витрати на виробництво продукції).

Для підвищення рівня прибутковості на підприємстві доцільно проводити заходи в наступній послідовності:

- організаційні (удосконалення виробничої структури, удосконалення організаційної структури управління, диверсифікація виробництва, реструктуризація виробництва тощо);
- технічні (оновлення техніко - технологічної бази, переозброєння виробництва, вдосконалення виробів, що виробляються, диверсифікація видів продукції);
- економічні важелі та стимули (удосконалення тарифної системи, форми і системи оплати праці, прискорення обігу оборотних коштів тощо).

Зміни економічних важелів та стимулів без попереднього удосконалення виробничої структури та організаційної структури управління можуть бути малоефективними.

В залежності від того, у якому стані знаходиться підприємство з точки зору фінансового забезпечення та положення на ринку, та залежно від його намірів щодо змін, можливо обирати та застосувати відповідний набір заходів підвищення прибутковості підприємства.

Проблематика прибутковості підприємств охоплює питання виникнення прибутку в процесі виробництва, його формування у сфері обслуговування і розподілу і використання для капіталізації. Для вирішення цієї проблеми необхідно системно аналізувати прибутковість підприємств і чинники, що на неї впливають, постійно відстежувати і встановлювати резерви збільшення прибутку і комбінувати різноманітні шляхи підвищення рівня прибутковості.

*Байдала Є.І., ст. гр. 072-17-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Цуркан І.М.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)*

ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ ПРИ УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

У сучасних умовах господарювання керівники повинні використовувати сучасні методи управління, що дають їм змогу аналізувати поточний фінансовий стан підприємства, планувати фінансові потоки і приймати правильні рішення. Одним із сучасних методів управління підприємством є фінансове планування господарської діяльності.

Більшість підприємств не мають чіткої методики фінансового планування і тому не можуть якісно планувати, контролювати й управляти фінансовими ресурсами навіть протягом короткотермінового періоду, що призводить до невизначеності майбутнього фінансового стану та збільшує ризик неплатоспроможності [1].

Огляд наукових праць щодо планування фінансово-господарської діяльності підприємства свідчить про можливість використання різних методів планування. Методи фінансового планування – це способи, прийоми, за допомогою яких забезпечується розробка й обґрунтування планів.

Вибір моделі фінансового планування залежить від багатьох чинників, серед яких найважливішими є: часовий горизонт планування, можливості фінансового аналітика, визначена точність фінансових прогнозів, забезпеченість сучасними комп'ютерними прикладними програмами тощо [2].

Фінансове планування є процесом, який включає етапи контролю і аналізу його виконання. Призначення контролю в фінансовому плануванні полягає в констатації та оцінці проміжних і кінцевих результатів діяльності підприємства, а також в оцінці діяльності фахівців, що сприяли досягненню цих результатів.

Основні методи, що використовуються при фінансовому планування, подані на рис. 1.

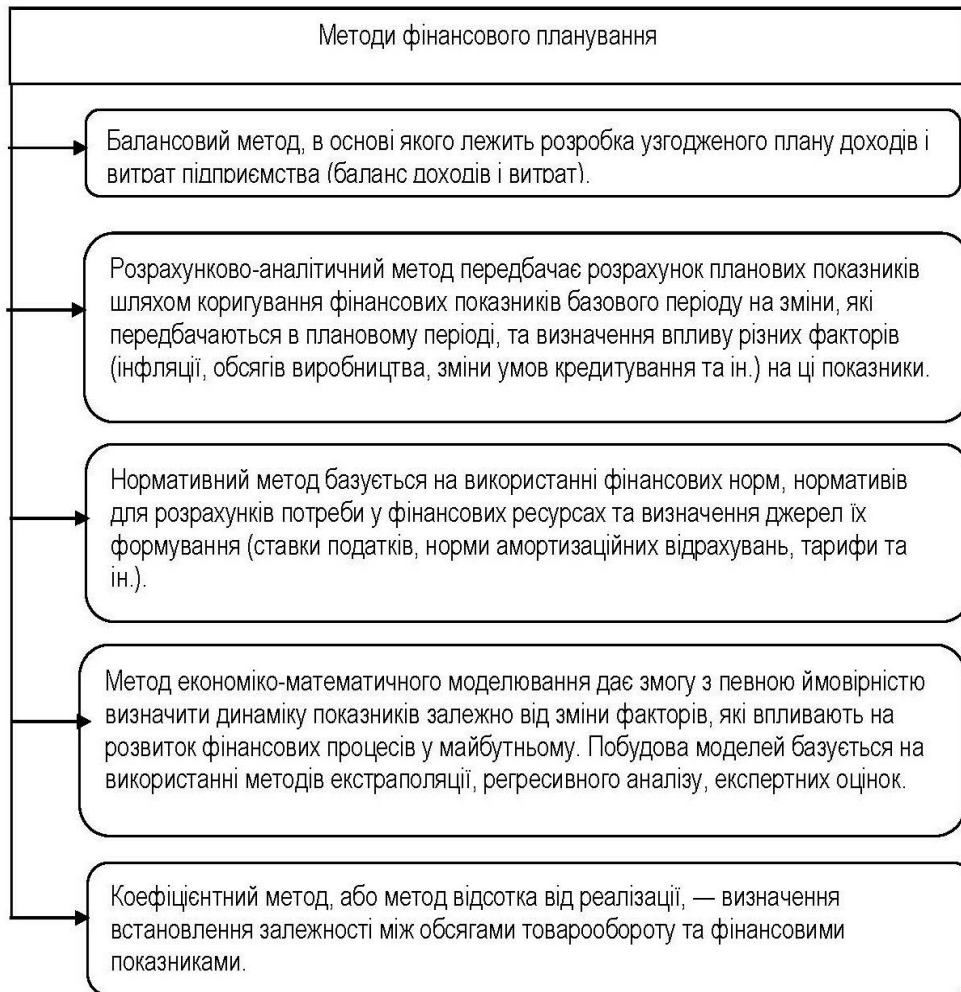

Рис. 1. Методи фінансового планування [3]

Таким чином, планування показників фінансово-господарської діяльності підприємства є основою для подальшого розвитку та розширення підприємства.

Список літератури:

1. Гайбура Ю.А., Загнітко Л.А. Фінансове прогнозування як елемент управління фінансовими ресурсами підприємства. Економіка та суспільство. 2017. Вип. 9. С. 968–974.
2. Гут Л.В., Зігрюк О.О. Методологічні підходи до фінансового планування підприємств Науковий вісник [Буковинського державного фінансово-економічного університету]. Економічні науки. 2013. Вип. 2. С. 74-84.
3. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент: Підручник. К.: Знання, 2013. 375 с.

Белькова Д.О., ст. гр.072-18ск-1
Науковий керівник:
ст. викл.каф. ЕАіФ Замковий О.І.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

СТРАТЕГІЯ І ТАКТИКА УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ

Для будь-якого підприємства важливим є управління оборотними активами. Сучасна практика вимагає ухвалення зважених традиційних і нетрадиційних рішень, які спираються на глибокий синтез досягнень сучасного досвіду фінансового управління і фінансової теорії. Ефективно управляти оборотними активами необхідно для того, щоб швидко досягти позитивних результатів у фінансовому оздоровленні підприємства. Розробка дієвої стратегії фінансового оздоровлення підприємств обов'язково включає розробку принципів і методів управління оборотними активами як найбільш мобільною і ліквідною частиною майна.

В першу чергу, управління оборотними активами повинно передбачати визначення оптимальної величини, розробку декількох варіантів фінансування і забезпечення ефективності їх використання. Оптимальна величина оборотних активів визначається з метою забезпечити безперебійне ефективне функціонування підприємства, і мінімізувати наявність недіючих поточних активів [1]. Необхідний об'єм оборотних активів треба розглядати з двох позицій: ліквідності і доходності. При низькому рівні оборотних активів є вірогідність втрати ліквідності, і, як наслідок, можливі перебої в роботі і втрата прибутку і доходів. При зростанні величини оборотних активів ризик втрати ліквідності знижується [2]. При знаходженні оптимального рівня оборотних активів прибуток стає максимальним. Подальше ж зростання оборотних активів може привести до того, що організація матиме у своєму розпорядженні вільні активи, зміст яких

приведе до витрат і зниження прибутку і доходу. Для підприємства важливо правильно визначити оптимальну потребу в обігових коштах, що дозволить з мінімальними витратами отримувати прибуток, запланований при цьому обсязі виробництва.

Ефективне використання обігових коштів багато в чому залежить від правильного визначення потреби в обігових коштах. До отримання виручки від реалізації продукції обігові кошти є джерелом фінансування поточних виробничих витрат підприємства [1]. Період часу від моменту споживання виробничих запасів, їх перетворення на готову продукцію до її реалізації може бути досить тривалим. Вступ виручки від реалізації продукції часто не співпадає з часом споживання матеріальних ресурсів. Це зумовлює необхідність формування обігових коштів у встановленому розмірі.

Таким чином, стратегія і тактика управління оборотними активами полягає в пошуку компромісу між ризиком втрати ліквідності і ефективністю роботи підприємства. Достатність обігових коштів встановлюється на основі нормування витрати обігових коштів по кожному виду продукції, а також визначення оптимального об'єму поточного складського і гарантійного (страхового) запасу, необхідних для забезпечення безперервності виробництва.

Ефективне управління оборотними активами підприємства на сьогоднішній день є однією з першочерговим і актуальних завдань для вирішення якої потрібне проведення аналізу (дослідження) в цій області на підставі даних бухгалтерського обліку. Саме аналіз дозволяє виявити недоліки і запропонувати заходи.

Список літератури:

1. Економічний аналіз: Навч. посіб. / М. А. Болюх, В. З. Бурчевський, М. І. Горбатюк, за ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченка. — К.: КНЕУ, 2001.

2. Непочатенко О.О. Фінанси підприємств. : навч. посібник / Непочатенко О.О. – К. : Центр навчальної літератури, 2013.

ІНДИКАТИВНИЙ КОНТРОЛЬ ЕФЕКТИВНОСТІ ПОТОЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

У звичайному розумінні управління підприємством є формальне право координувати спільну роботу багатьох людей по використанню ресурсів єдиної організації, щоб намір досягти певних (наприклад, комерційних) результатів могло реалізуватися. І справедливо вважається, що ця задача успішно вирішується при наявності трьох необхідних умов:

- 1) об'єктивних цілей діяльності підприємства, постановка яких враховує, що комерційний успіх визначається ринком;
- 2) стратегії, що є підсумком аналізу внутрішніх і зовнішніх умов, в тій чи іншій мірі визначають досяжність мети;
- 3) організаційної структури - унікального для кожного підприємства упорядкованого набору функцій і видів діяльності, що відповідають його цілям і задачам.

Однак наявність і навіть ідеальний стан всіх названих умов не дає можливості прогнозувати поведінку людей в організації, бути впевненим в тому, що кожна задача або функція буде реалізована без необхідного контролю з боку керівництва [2].

Ідея індикативного контролю полягає в тому, щоб, використовуючи спеціально підібрані індикатори (наприклад, розрахункові коефіцієнти), проводити моніторинг роботи всього підприємства або окремих його структурних підрозділів на регулярній основі. При цьому об'єктом індикативного контролю, як правило, є поточна діяльність підприємства або його структурного підрозділу. Під поточною діяльністю мається на увазі функціонал, який служби підприємства виконують постійно (або з певною періодичністю), незалежно від того, як змінюються стратегічні орієнтири в діяльності підприємства.

На практиці використання кількісних показників в якості інструментарію індикативного контролю пов'язане з рішенням відразу декількох проблем.

Першою з них є вибір власне показників, можливо більш об'єктивно відображають результативність роботи підприємства в тій чи іншій галузі господарської діяльності. При цьому очевидно, що в деяких випадках утруднення викликає формалізація бажаного результату або мети. Наприклад, для сфери корпоративних відносин, НДДКР, ін.

Друга проблема впливає з об'єктивності змін, що відбуваються і неможливості передбачити їх в повному обсязі. Тому для контролю важливий не

стільки факт наявності відхилення, скільки його величина в порівнянні з масштабом допустимих відхилень. Виходить, що в кваліфіковано вибудованої системі контролю повинні бути присутніми реалістичні, прийняті за базу величини допусків параметрів мети. В іншому випадку необов'язкові реакції зроблять організацію контролю необґрунтовано витратною, а значить, малоефективною.

Джерелом третьої проблеми виступають процедурні питання вимірювання результатів роботи. Рішення проблеми, як правило, враховує багато специфічних (частіше галузеві) особливості організації діяльності підприємства. Такі характеристики контролю, як регулярність, точність, витрати часу, сил і засобів на здійснення контрольних операцій, надзвичайно важливі, оскільки визначають вартість самої системи контролю, величину якої завжди має сенс порівнювати з вигодами від застосування.

Четверта проблема має комунікаційний характер і лежить в організації використання результатів контролю. Необхідно, щоб результати контролю у вигляді так званої контрольної інформації своєчасно і без спотворень надійшли туди, де приймаються основні управлінські рішення. Разом з тим очевидно, що спотворень в контрольній інформації тим менше, ніж більш точними, конкретними і досяжними є для виконавців встановлені цілі, критерії та завдання [3].

Впровадження індикативного контролю на підприємстві передбачає послідовне вирішення всіх вищезазначених проблем. Далі встановлюється призначення контрольних показників, яке визначає дві області їх застосування (цим на майбутнє забезпечується об'єктивність контрольної інформації):

- контроль результативності діяльності служби (підрозділу), його керівника;
- контроль результатів виконання окремого виду робіт.

Показники результативності діяльності служби (підрозділу) носять досить загальний, універсальний характер (тому можуть бути рекомендовані до застосування на інших підприємствах). Контрольні ж показники для видів робіт мають специфічний характер, підхід до їх конструювання в кожному випадку індивідуальний, що визначається специфікою робіт і характером управлінських проблем [4].

Список літератури:

1. Эккерсон У. Панели индикаторов как инструмент управления: ключевые показатели эффективности, мониторинг деятельности, оценка результатов : пер. с англ. М. : Альпина Бизнес Букс, 2007
2. Донець Л.І. Управління формуванням прибутку підприємства в умовах ринкових форм господарювання : монографія / Л.І. Донець, С.М. Баранцева. – Донецьк : Вид-во ДонНУЕТ, 2008. – 255 с.
3. Маскон Майкл Х., Альберт Майкл, Хедоури Франклин. Основы менеджмента / Маскон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф.; [пер. с англ.]. – [3-е изд.]. – М.: ООО “И.Д. Вильямс”, 2008. – 672 с.

Галіба С.В., ст. гр. 072-17-1
Науковий керівник:
к.е.н., проф. каф. ЕАіФ Соляник Л.Г.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ПЛАНУВАННЯ НЕОБХІДНИХ ОБСЯГІВ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ МЕТОДОМ РЕГРЕСІЙНОГО АНАЛІЗУ

Для безперебійної роботи будь-якого суб'єкта господарювання існує потреба в використанні фінансового планування для визначення достатніх обсягів оборотних активів.

Недостатність джерел формування оборотних коштів призводить до недофінансування виробничо-комерційної діяльності та до фінансових ускладень. Наявність зайвих джерел оборотних коштів на підприємстві сприяє створенню наднормативних запасів, відволіканню оборотних коштів з господарського обороту, зниженню відповідальності за цільове й раціональне використання як власних, так і позичених коштів.

Досить об'єктивним для планування потреби підприємства в оборотних активах є метод регресійного аналізу. Цей метод може бути застосований як до планування нормованих оборотних коштів - запасів, так і ненормованих - дебіторської заборгованості, коштів і фінансових вкладень.

Основна задача регресійного аналізу полягає в дослідженні залежності досліджуваної змінної від різних факторів і відображенні їхнього взаємозв'язку у формі регресійної моделі. З огляду на специфіку формування оборотних коштів по окремих групах (запаси, дебіторська заборгованість, кошти й фінансові вкладення), доцільно спочатку формувати однофакторні моделі для розрахунку потреби по кожній групі оборотних активів, а потім визначати їх загальну (сумарну) величину. В якості залежних змінних від розміру виручки від реалізації були обрані дебіторська заборгованість, кошти та фінансові вкладення. Для оборотних коштів у запасах досліджувалась їх залежність від динаміки собівартості реалізованої продукції [1].

Отримані розрахунки однофакторних моделей регресії, наведені в табл. 1 рівняння регресії свідчать, що зростання обсягу виручки від реалізації на 1,0 тис.грн. зумовлює збільшення обсягу дебіторської заборгованості на 0,0735 тис.грн., коштів – на 0,0893 тис.грн., а зростання обсягу собівартості реалізованої продукції на 1,0 тис.грн. зумовлює збільшення запасів на 0,1803 тис.грн.

Таблиця 1

Параметри рівняння кореляційно-регресійної залежності показників діяльності ПАТ «ДГМ ГРУП» вибіркової сукупності (результативної ознаки – y , факторна x)

Варіанти кореляційно-регресійного зв'язку, тис.грн.	Рівняння кореляційно-регресійного зв'язку, тис.грн. $y = a + bx$	Коефіц. кореляції, R	Коефіц. детермінації, R^2
Запаси (y_1) Собівартість реалізованої продукції (x_1)	$y_1 = -1559,33 + 0,180377x_1$	0,781	0,611
Дебіторська заборгованість (y_2) Виручка від реалізації продукції (x_2)	$y_2 = -2752,97 + 0,470266x_2$	0,946	0,895
Кошти й короткострокові вкладення (y_3) Виручка від реалізації продукції (x_2)	$y_3 = 543,63 + 0,089344x_2$	0,801	0,641

За результатами моделювання найбільш високий зв'язок є між розміром виручки від реалізації та дебіторською заборгованістю, тобто 94,63% дебіторської заборгованості на ПАТ «ДГМ ГРУП» пояснюється за допомогою фактору виручки від реалізації. Прогнозувати розмір дебіторської заборгованості за даною моделлю доцільно. Розрахувавши за рівняннями регресії прогнозні показники оборотних активів ПАТ «ДГМ ГРУП» на 2020 рік та взявши за прогнозне значення виручки та собівартості продукції розраховані методом ковзної середньої, було виявлено, що очікувана потреба в оборотних коштах в 2020 році може досягти величини 135995,34 тис.грн. Відносна економія оборотних коштів складе 16359,84 тис.грн.

Список літератури:

1. Графов А.В. Методы регрессионного анализа при планировании и прогнозировании потребности в оборотных средствах / А.В. Графов, С.А. Шахватова // Аудитор. – 2013. - №1. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.1-fin.ru/?id=683>

*Губіна Д.В., ст. гр. 072-18зск-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Цуркан І.М.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)*

ФАКТОРНИЙ АНАЛІЗ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Із застосуванням факторного аналізу рентабельності підприємства з'являється можливість отримання достовірних даних про вплив окремих факторів на результативний показник і визначення невикористаних резервів підвищення рівня рентабельності.

У детермінованому факторному аналізі використовуються такі способи [1, с. 364]: виявлення ізольованого впливу факторів; ланцюгової підстановки; абсолютних різниць; відносних різниць тощо.

Найбільш універсальним є метод ланцюгових підстановок. Але цей спосіб має певні недоліки, а саме вимагає врахування черговості дії факторів і приєднує ефект взаємодії основних чинників до внеску структурних та якісних факторів [1, с. 365].

Усуває ці недоліки метод виявлення ізольованого впливу факторів. Він виходить з передумови, що під час побудови індексної факторної системи змінюється один із факторів, який позначаємо 1, а решта фіксується на базисному рівні та позначається як 0.

Порівняння результатів розкладання абсолютного приросту рентабельності власного капіталу за факторами методом ланцюгових підстановок і методом виявлення ізольованого впливу факторів на ТОВ «Бріюшь» наведено у табл. 1.

Використав в нашому дослідженні метод виявлення ізольованого впливу факторів вдалося встановити, що збільшення результативного економічного показника – рентабельності власного капіталу на 0,22 в.п. було визвано саме синергічним ефектом факторів, що впливали.

Порівняльний аналіз результатів розкладення загального приросту рівня рентабельності за факторами за допомогою двох методів ТОВ «Бріюшь» за 2019 р.

№ п/п	Приріст	Метод ланцюгових підстановок	Метод виявлення ізолюваного впливу факторів
1	Зміна рівня рентабельності власного капіталу за рахунок змін:	2,49	2,49
2	– частка чистого прибутку у прибутку від звичайної діяльності до оподаткування (податковий тягар)	0,0014	0,0014
3	– співвідношення прибутку від звичайної діяльності до оподаткування й прибутку від реалізації продукції (відсотковий тягар)	-0,103	-0,103
4	– рентабельність від реалізації продукції	-0,107	-0,11
5	– оборотність активів	0,8402	0,88
6	– фінансова залежність	1,8588	1,5996
7	– спільної зміни	-	0,22

За даними розрахунків стало наочно видно, що за окремими факторами метод ланцюгових підстановок давав більш нижчі результати в порівнянні з методом виявлення ізолюваного впливу факторів. Тому, застосування методу виявлення ізолюваного впливу факторів дало змогу розкрити очищений вплив на зміну рівня рентабельності власного капіталу п'яти факторів, а також виявити напрям і кількісну величину ефекту їх взаємодії.

Можна зробити висновок про те, що досліджуване ТОВ «Бріюшь» має суттєві резерви зростання рентабельності власного капіталу за рахунок змін частки чистого прибутку у прибутку від звичайної діяльності до оподаткування (податковий тягар), співвідношення прибутку від звичайної діяльності до оподаткування й прибутку від реалізації продукції (відсотковий тягар).

Список літератури:

1. Кошельок Г.В. Факторний аналіз рентабельності власного капіталу підприємства / Г.В. Кошельок, В.С. Малишко // Економіка і суспільство. – 2016. - №7. – С. 361-368.

Деркач В.М., ст. гр. 072-18ск-1
Науковий керівник:
к.е.н., проф. каф. ЕАіФ Соляник Л.Г.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВ

В умовах перманентних змін економіки управлінською практикою стають затребувані комплексні рішення щодо оцінювання ефективності використання ресурсів, що базуються на синтезі досягнень економічної теорії та практичного досвіду оцінювання. Актуальність проблем оцінювання ефективності використання оборотних активів зумовлена необхідністю постійного вдосконалення методик та впровадження теоретичних підходів, пов'язаних з прийняттям управлінських рішень щодо підвищення ефективності використання оборотних активів.

Оскільки оцінка ефективності використання оборотних активів – це елемент, імперативний для оцінки ефективності діяльності підприємства, то наявні об'єктивні передумови щодо створення релевантного інструментарію оцінювання ефективності використання оборотних активів. Пошук діалектичної взаємодії зазначених обставин і повинен сприяти появі комплексної системи оцінювання ефективності використання оборотних активів підприємств.

Наукові аспекти щодо оцінювання ефективності використання оборотних активів досліджені в роботах таких науковців, як І. Бланк, О. Бондаренко, У. Витвицька, І. Андрійчук, Дем'яненко, Н. Єршова, О. Коваленко та багатьох інших дослідників.

Оцінювання ефективності використання оборотних активів є одним з вагомих методів щодо вдосконалення управління оборотними активами. Для оцінки стану, динаміки руху оборотних активів використовуються горизонтальний (динамічний) і вертикальний (структурний) аналізи, а оцінювання ефективності використання оборотних активів здійснюється за допомогою коефіцієнтного,

порівняльного і факторного аналізу. Підвищення ефективності формування і використання оборотних активів підприємства повинно забезпечити пошук компромісу між ризиком втрати ліквідності і ефективністю роботи. Це зводиться до рішення двох важливих задач [1]:

– забезпечення платоспроможності підприємства, тобто підприємство повинно мати можливість вчасно оплачувати рахунки, виконувати зобов'язання. Підприємство, що не має достатнього рівня оборотних активів, може зіткнутися з ризиком неплатоспроможності.

– забезпечення прийняттого об'єму, структури і рентабельності активів.

Ефективність використання оборотних активів розглядається вченими-економістами, як правило, в складі оцінки фінансового стану підприємства. Це підкреслює значимість ефективності використання оборотних активів для прийняття управлінських рішень. З метою визначення забезпеченості та ефективності використання оборотних активів важливою передумовою є застосування показників, які б детально та об'єктивно характеризували ці процеси [2, с. 397]. Найпоширеніші показники, які дослідники використовують при аналізі і оцінці ефективності використання оборотних активів, доцільно класифікувати наступним чином: за станом і структурою оборотних активів; швидкістю оборотності; платоспроможністю; рівнем рентабельності.

Для підвищення ефективності оцінювання стану оборотних активів підприємств доцільно здійснювати його шляхом вибору значимих, інформативних, статистично достовірних показників з врахуванням галузевих особливостей, специфіки діяльності підприємства та інформаційних потреб для прийняття відповідних управлінських рішень.

Список літератури:

1. Коваленко О. В., Отечко Ю. С. Підвищення ефективності формування і використання оборотного капіталу підприємства. Інфраструктура ринку. 2016. (дата звернення 20.07.2019).
2. Бечко П. К., Попиченко Д. А. Методичні підходи щодо визначення показників ефективності використання оборотних активів. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. Випуск 9. С. 396–404. URL: <http://global-national.in.ua/archive/9-2016/82.pdf> (дата звернення 05.06.2018).

Євсікова А.А., ст. гр. 072-18зск-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Цуркан І.М.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ПРОГНОЗУВАННЯ ЧИСТОГО ДОХОДУ ТОВ «СТЕП» МЕТОДОМ ЕКСПОНЕНЦІАЛЬНОГО ЗГЛАДЖУВАННЯ

В умовах підвищеного впливу ризиків на діяльність підприємств суттєво зростає роль фінансового планування у забезпеченні ефективного та збалансованого функціонування підприємства.

Найбільш ефективним методом при розробці короткострокових прогнозів вважається метод експоненціального згладжування, який прийнятний при прогнозуванні тільки на один період уперед.

Метод експоненціального згладжування дозволяє одержувати оцінки параметрів тренда, що описують не середній рівень явища, а тенденцію, що зложилася до моменту останнього спостереження.

Особливість методу експоненціального згладжування перебуває в тому, що в процесі вирівнювання кожного спостереження використовується тільки значення попередніх рівнів, узятих з певною вагою. Відносна вага кожного спостереження зменшується по експоненті в міру його видалення від моменту, для якого визначається згладжене значення [1].

Для того, щоб розрахувати прогноз за допомогою методу експонентного згладжування, необхідно застосувати формулу [1, 2]:

$$\hat{Y}_{t+1} = k * Y_t + (1 - k) * \hat{Y}_t, \quad (1)$$

Одним із основних економічних результатів діяльності підприємства є чистий дохід (виручка) від реалізованої продукції.

Для ТОВ «Степ» було побудовано прогнозну експоненціальну модель чистого доходу за 2013-2020 роки. Середня відносна помилка за цим методом попадає в інтервал (10%-20%) та складає 15,78% (точність прогнозу хороша) при коефіцієнті згладжування ряду $k = 0,7$.

Прогноз на 1 період вперед для ТОВ «Степ» дорівнював:

$$\hat{Y}_{2021} = 0,7 * 2290,8 + (1-0,7) * 1657,56 = 2100,82 \text{ тис.грн.}$$

За результатами обчислень було побудовано графіки фактичного ряду, експоненціально згладженого на кожний період ряду (рис. 1).

Рис. 1. Порівняння даних фактичного доходу з модельованими

Отримані результати дозволяють зробити висновок про доцільність прогнозування фінансових показників моделлю експоненціального згладжування. Перевагою якої є точність, що збільшується зі збільшенням числа рівнів динамічного ряду. Недоліком методу є те, що немає точного методу для вибору оптимальної величини параметра згладжування α . Пошук компромісного значення параметра згладжування становить задачу оптимізації моделі, що дотепер до кінця ще не вирішена [3]. Точність прогнозу за цим методом зменшується зі збільшенням прогностного інтервалу. Він ефективний для короткострокових прогнозів, в інших умовах його можна використовувати для одержання наближених оцінок.

Список літератури:

1. Орлова И.В. Экономико-математические методы и модели: компьютерное моделирование: Учеб. пособие. Орлова И.В, Половников В.А. – М.: Вузовский учебник, 2007. – 365 с.
2. Губинова Т.В. Применение экспоненциального сглаживания для прогнозирования выручки / Т.В. Губинова // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.scienceforum.ru/2015/pdf/8484.pdf>
3. Гаркуша Н. М. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті : навч. посіб. / Н. М. Гаркуша, О. В. Цуканова, О. О. Горошанська. - К. : Знання, 2012. - 583 с.

Єфімова Д.М., ст.гр. 072-17-1
 Науковий керівник:
 к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Штефан Н.М.
 (НТУ «Дніпровська політехніка»,
 м. Дніпро, Україна)

АНАЛІЗ МЕТОДІВ КОМБІНОВАНОГО ПІДХОДУ ОЦІНКИ ВАРТОСТІ БІЗНЕСУ

Практика оціночної діяльності в останні роки свідчить про застосування синтетичних методів оцінювання вартості, які неможливо безпосередньо віднести до жодного із традиційних підходів. Найпопулярнішими серед моделей, які формалізуються в межах зазначених методів, є моделі Ольсона та Блека–Шоулза. (таблиця 1). [1]

Таблиця 1

Характеристика синтетичних методів оцінювання вартості бізнесу

Підходи та методи	Підхід, заснований на моделі Ольсона	Підхід оцінки вартості підприємства за величиною економічного прибутку	Опціонний підхід, що заснований на моделі Блека-Шоулза
1	2	3	4
Характеристика	Припускається поділ доходів компанії на так звані нормальні та аномальні (надлишкові – пов’язані з особливим положенням компанії на ринку). Вартість підприємства виражається через поточну вартість його чистих активів та дисконтований потік «понад» доходів (відхилень прибутку від «нормальної», тобто середньої по галузі)	Концепція ґрунтується на уявленні про «залишковий прибуток». Відмінність EVA від підходу, що ґрунтується на моделі Ольсона в тому, що EVA охоплює весь вкладений в компанію капітал (акціонерний і позиковий), а модель Ольсона – тільки власний (акціонерний).	Методи в межах цього підходу об’єднують переваги різних методів. Заснований на визначенні кінцевої вартості бізнесу як середньозваженої з врахуванням вагомості кожного з підходів для конкретного бізнесу
Область застосування	При використанні даної моделі на українському ринку виникають проблеми (відсутність регулярної переоцінки активів компанії).	Не адаптовані до української фінансової звітності	Застосування методу не передбачено законодавством України. Можливе тільки за умов розвитку оціночного ринку.
1	2	3	4
Умови використання/ Методика розрахунку	Регулярна переоцінка активів компанії $V_o = BK + \sum_{n=1}^{\infty} \frac{E(ROE - WACC_e)}{(1+r)^n}$ де BK – власний капітал (чисті активи) компанії на	$EVA = (ROCE - WACC) \times C$, Де -ROCE – чистий операційний прибуток після сплати податків, скоригований на величину змін еквівалентів власного капіталу, тис.грн;	Вартість компанії є функцією п’яти змінних: вартості активів, вартості зобов’язань, безризикової ставки, дюрації (середньозваженої оборотності) боргу та

	початок прогнозного періоду, ROE – рентабельність власного капіталу, E – математичне очікування, r – ставка дисконтування.	- C – сума власного капіталу та зобов'язань, тис.грн. Метод засновано на тому, що додана вартість зростає, якщо бізнес збільшує свою вартість.	середньо-квадратичного річного ринкового відхилення вартості акцій.
Переваги	- прогнозується лише різниця між рентабельністю власного капіталу та вартістю його використання, що дозволяє знизити вплив суб'єктивізму порівняно з методом дисконтованих грошових потоків. - відображає процес створення багатства акціонерів, а не його розподіл; - відображає вартість підприємства, що обумовлена реальними активами та гудвілом	- одночасно оцінюється потенціал майбутніх чистих доходів, і цінність майна підприємства. - відносна простота розрахунку і використання; - сигнал про погіршення фінансового становища (при негативній EVA); - основа для системи заохочення працівників, які створюють додану вартість; - обґрунтовує необхідність (або відсутність) корпоративної реструктуризації, пов'язаної з поглинаннями й злиттями.	- дає відповідь на питання, чому не вигідні на перший погляд інвестиції можуть виявитися насправді вигідними - дозволяє враховувати майбутні можливості, які обумовлені сьгоднішніми інвестиціями
Недоліки	- неможливість прогнозування майбутніх прибутків в умовах високих темпів інфляції; - обмеження при оцінці збиткових компаній; - трудомісткість розрахунків. - вартість активів по бухгалтерській звітності не відповідає їхній ринковій вартості.	- неможливість прогнозування майбутніх прибутків в умовах високих темпів інфляції; - обмеження при оцінці збиткових компаній; - трудомісткість розрахунків.	- труднощі при здійсненні попереднього аналізу очікуваних грошових потоків; - трудомісткість розрахунків; - при оцінці підприємств з високими борговими зобов'язаннями перебільшується вартість підприємства

Список літератури:

1. Рутгайзер В.М., Егоров О.В. Модели Ольсона и Блэка-Шоулза и российская практика оценки стоимости бизнеса // Российское предпринимательство. – 2004. – No2. – Режим доступа : <http://vocabulary.ru/dictionary/86/word/model->

Колеснікова А. А., ст. гр. 072-17-1
Науковий керівник:
к.е.н., проф. каф. ЕАіФ Соляник Л.Г.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ

В умовах ринкової економіки фінансовий стан підприємства розкриває не лише ступінь його життєдіяльності, а й потужність чинників розвитку, які акумулюються в його стійкість.

Методи фінансового аналізу – це комплекс науково-методичних інструментів та принципів дослідження фінансового стану підприємства.

В останні роки найбільшого поширення набули методики, що надають можливість інтерпретації результатів оцінки фінансової діяльності на основі одного узагальнюючого показника. Проте їх різноманіття, відсутність певної систематизації, чіткого алгоритму здійснення розрахунків та умов застосування ускладнюють їх використання у практичній діяльності підприємств.

В економічній літературі існують безліч методичних підходів щодо оцінки фінансового стану. Традиційно у наукових джерелах виділяють методи, які у загальних рисах можна розподілити на: методи, засновані на аналізі балансу підприємства (горизонтальний, вертикальний, трендовий аналіз, метод фінансових коефіцієнтів); евристичні методи, що засновані на неформальних, інтуїтивних підходах та узагальненні досвіду розв'язання аналогічних завдань та методи експертних оцінок; економіко-математичні методи.

Найчастіше використовують класифікації, де відокремлюються неформалізовані та формалізовані методи аналізу. Зважаючи на загальне охоплення і глибину аналізу фінансового стану слід виділити експрес – аналіз та комплексний аналіз. Останні роки багато науковців і практиків підкреслюють важливість здійснення саме експрес - аналізу, який дозволяє на основі обмеженої кількості розрахунків надати об'єктивну оцінку досліджуваного напряму, яка

дозволить прийняти обґрунтовані управлінські рішення. Основною відмінністю між експрес - аналізом і комплексним аналізом фінансового стану є ступінь деталізації аналітичних розрахунків. В той же час комплексний аналіз дозволяє всебічно оцінити фінансовий стан підприємства на основі одночасного та узгоджуваного вивчення сукупності різних параметрів, що всебічно характеризують фінансово-господарську діяльність.

За допомогою інтегрального методу можна спостерігати за зміною одного інтегрального показника в динаміці, що істотно спрощує аналіз. Оцінка проводиться на основі зведення узагальнених показників діяльності підприємства (використовують показники платоспроможності, фінансової стійкості та незалежності тощо) до інтегрального [1].

Порівняльна характеристика методів оцінки фінансового стану підприємства дає змогу виявити переваги та недоліки запропонованих методів. Врахувавши це, для здійснення більш комплексної оцінки фінансового стану підприємства доцільно поєднувати різні методики, щоб отримати більш детальну інформацію про фінансовий стан підприємства.

З розвитком економіки і фінансового аналізу повинна удосконалюватися і розвиватися його методична основа. Формування єдиної системи методичних підходів щодо оцінки фінансового стану підприємства та розробка детального алгоритму їх застосування сприятиме, по-перше, об'єктивному визначенню статичної і потенційної можливості розвитку фінансово-господарської діяльності підприємств та їх забезпеченню фінансовими ресурсами; по-друге, підвищенню якості прийняття управлінських рішень, що, забезпечуватиме збільшення фінансових результатів та досягнення тактичних та стратегічних цілей функціонування підприємств різних галузей економіки.

Список літератури:

1. Піскунов О.Г. Еволюція підходів до комплексної оцінки фінансового стану підприємства / О.Г. Піскунов, Н.Г. Мтеленко, Т.П. Лободзинська // Економічний вісник Національного технічного університету України «КПІ». – 2009. – № 6. – С. 80-88.

Лазуренко В.В., ст.гр. 072-17з-1
 Науковий керівник:
 к.т.н, доц. кафедри ЕАіФ Штефан Н.М.
 (НТУ «Дніпровська політехніка»,
 м. Дніпро, Україна)

ХАРАКТЕРИСТИКА ДИНАМІЧНИХ МЕТОДІВ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙ

Лідерами за обсягами освоєння капітальних інвестицій в Україні є промисловість – 40,7%, будівництво – 10,0%, сільське, лісове та рибне господарство – 9,5% (табл.1).

Таблиця 1

Обсяг інвестицій за видами економічної діяльності в Україні у 2019 році[1]

Види економічної діяльності	Сума, тис.грн	Питома вага у % до загального обсягу
Сільське, лісове та рибне господарство	59129469	9,5
Промисловість	254196157	40,7
Будівництво	62346613	10,0
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	44173676	7,1
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	43792846	7,0
Тимчасове розміщення й організація харчування	2832178	0,4
Інформація та телекомунікації	21063402	3,4
Фінансова та страхова діяльність	11246265	1,8
Операції з нерухомим майном	28147232	4,5
Професійна, наукова та технічна діяльність	11912398	1,9
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	11741145	1,9
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	54305541	8,7
Освіта	4788707	0,8
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	9484642	1,5
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	4146160	0,7
Надання інших видів послуг	672504	0,1

Але не тільки абсолютна сума впроваджених інвестицій є показником успішної інвестиційної діяльності, але і її ефективність в цілому та ефективність кожного інвестиційного проекту окремо. Тому вибір методів оцінки ефективності інвестиційних проектів дуже важливий.

У світовій практиці існує безліч методів оцінки ефективності інвестицій. До переваг чистої теперішньої вартості як методу розрахунку ефективності інвестицій можна віднести те, що враховується вартість грошей у часі, а також, що цей метод орієнтований на збільшення доходів інвесторів. Недоліками даного методу є те, що чиста теперішня вартість є абсолютним показником, тому важко об'єктивно зробити вибір між кількома проектами з однаковою чистою теперішньою вартістю і різними інвестиційними витратами. Також, вибір ставки дисконтування є суб'єктивним [2].

Дисконтований термін окупності, як і розрахунковий (простий), має той недолік, що не враховує потоки за межами дисконтованого терміну окупності.

Індекс прибутковості визначається як відношення дисконтованої вартості грошових потоків до первинних інвестицій, який також враховує вартість грошей у часі, але у відмінності від чистої теперішньої вартості – це відносний показник (це позитивна риса). Вибір ставки дисконтування є також суб'єктивним.

І лише внутрішня ставка доходності не залежить від вибору ставки дисконтування, а визначає ту ставку доходності, за якою доходи від впровадження проекту покривають витрати на його впровадження і показує максимальну ставку відсотка сплати за залучені джерела фінансування, при якій проект залишається беззбитковим. Недоліками даного методу є складність розрахунку при тривалому терміні дії проекту і неможливість врахувати здатність приносити у подальшому значний чистий дисконтований дохід.

Список літератури:

1. Статистична інформація. Економічна статистика України / Діяльність підприємств / Капітальні інвестиції - [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства: навч. посібник / В.І. Гринчуцький, Е.Т. Карапетян, Б.В. Погрішук. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 304 с.

Мазка Н.В., ст. гр. 072-17-1
Науковий керівник:
к.е.н., проф. каф. ЕАіФ Соляник Л.Г.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

Інвестиційна діяльність в процесі євроінтеграційних умов країни завжди перебуває в центрі уваги економічної науки, оскільки є вагомим чинником економічного зростання держави. Новий ефективний процес інвестування включає фінансово-економічну оцінку інвестиційної діяльності підприємства, яка відіграє важливу роль при обґрунтуванні можливих об'єктів інвестування. При виборі методу оцінки ефективності інвестицій, які вкладаються в проекти на європейських ринкових умовах невизначеності та нестабільності, необхідна акомодация до перспективних майбутніх результатів, через креативні зміни в цілях, вартості, конкуренції, безпеці та інноваційних технологіях. Тому дослідження методичних засад оцінки ефективності інвестиційної діяльності підприємства є досить актуальним.

Сьогодні всі методи ефективності інвестиційної діяльності базується на простій традиційній схемі: початкові інвестиції при реалізації будь-якого проекту генерують в обсяг грошових потоків CF_1, CF_2, \dots, CF_t . Капітальні вкладення, корисні економічні результати (дохід) можуть виступати у ролі грошового потоку. Інвестиційна діяльність визнається ефективною, якщо цей потік достатній для повернення початкової суми інвестицій та забезпечення необхідної норми дохідності на вкладений капітал]. Методи оцінки ефективності інвестиційних проектів більшість науковців описують по-різному, але на практиці сьогодні застосовуються дві групи методів оцінки, за допомогою яких і визначають перераховані показники: статистичні та динамічні методи

Статистичні (що не враховують фактор часу) або традиційні (прості) методи оцінки економічної ефективності інвестиційних проектів, такі як період окупності

інвестицій – PP (Payback Period) і коефіцієнт ефективності інвестицій ARR (Accounted Rate of Return), відомі давно й широко використовувалися у вітчизняній та європейській практиці ще до того, як загальне визнання отримала концепція, заснована на дисконтуванні грошових надходжень. Коефіцієнт рентабельності інвестицій (ROI) або рентабельності активів є один із основних індикаторів конкурентоспроможності, показує необхідну суму інвестицій витрачених підприємством для отримання однієї грошової одиниці чистого доходу [1]. Метод розрахунку приведених витрат використовується для оцінки ефективності тих інвестиційних рішень, які не передбачають одержання доходу за наявності кількох варіантів проекту. Розглянуті методи спираються на проектні, планові та фактичні дані про витрати та результати, обумовлені реалізацією інвестиційних проектів в подальшій ефективній інвестиційній діяльності підприємства.

Динамічні (що враховують фактор часу) або методи дисконтування, засновані на дисконтуванні грошових потоків. При використанні цих методів важливою складовою є пошук ставок дисконтування, які дозволяють привести доходи та витрати до значення, наближеним до реальних. При виборі ставки дисконтування треба враховувати інфляційні процеси, вартість всіх джерел для інвестицій та можливі показники ризиків.

При цьому кожний метод ґрунтується на одному й тому ж принципі – завдяки інвестиційним вкладенням підприємство повинно спрацювати ефективно, тобто отримати максимальний дохід та збільшити власний капітал

Підвищенню ефективності інвестиційної діяльності підприємства сприятиме координація нових цілей і завдань по вдосконаленню організації аналітичного забезпечення методичного апарату управління інвестиційною діяльністю та проведення ефективної оцінки інвестиційних проектів з врахуванням факторів ризику, ліквідності та інфляції.

Список літератури:

1. Терещенко С.А. Інвестиційні процеси в умовах соціально-економічних трансформацій: Автореф. дис.. к-та економ. наук: 08.01.01 / Донецьк. нац. ун-т. – Д., 2003. – 20 с.

*Майданник Ю.О., ст.гр. 072-17-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Доценко О.Ю.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)*

ЕФЕКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ФОНДІВ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

Підвищення ефективності використання основних фондів на підприємствах є важливою проблемою для нашої країни в умовах сучасного економічного розвитку. В Україні розвиток ринкових відносин підвищує рівень відповідальності суб'єктів господарювання за результати своєї діяльності. Тому сьогодні актуальною проблемою є визначення ефективності використання основних фондів. Поліпшення використання існуючих основних фондів вимагає ефективного їх використання. Ефективність використання залежить від темпів зростання продуктивності праці, обсягу виробництва, поліпшення якості промислової продукції та інших показників.

Однією з умов економічного розвитку країни є реалізація ефективної та поступової амортизаційної політики як частини інвестиційної політики та загальної фінансово-економічної політики, яка сприяла б ефективному заміщенню основних фондів Фінансова база підприємств, їх інноваційну спрямованість і бути інструментом, що поєднує бізнес та національні економічні інтереси у галузі науково-технічного прогресу.

Основною ознакою підвищення рівня ефективного використання основних фондів компанії є збільшення виробництва. Весь комплекс технічних, організаційних та економічних заходів для кращого використання основних фондів підприємства можна розділити на дві групи: збільшення екстенсивного навантаження; збільшення інтенсивного навантаження [1].

Однак слід виділити два важливі факти. По-перше, якщо велике завантаження машин і приладів обмежується лише календарним часовим фондом,

можливості збільшення інтенсивного навантаження обладнання, його продуктивність не настільки обмежені. По-друге, здійснення широкомасштабної діяльності зазвичай не вимагає капітальних витрат, а підвищення рівня інтенсивного використання виробничого обладнання пов'язане з великими інвестиціями, однак останні окупаються порівняно швидко через додатковий економічний ефект від активізації.

Для вирішення проблеми збільшення використання основних фондів та отримання бажаних ефектів у діяльності компанії необхідно розробити конкретні шляхи вдосконалення використання основних фондів, практичне використання яких дозволить використовувати наявні резерви для покращення їх ефективності, та визначити ключові фактори.

Окрім технічних та організаційних факторів, у підвищенні ефективності використання основних фондів важливу роль повинні відігравати фактори матеріального стимулювання працівників підприємств [1].

Отже, сьогодні існує багато проблем у використанні основних фондів підприємств, вирішення яких є одним з основних завдань підприємств. Підприємства, що мають основні фонди, повинні не тільки намагатися їх модернізувати, продовжити час роботи пристроїв, поліпшити склад, структуру та склад основних фондів, але й максимізувати ефективність використання того, що найчастіше використовує інтенсивні методи. Тому, щоб використання основних фондів було справді вигідним, необхідно стежити за їх технічним станом; залучати фахівців до проведення складних ремонтів; дослідження ринків виробництва; залучати фахівців з відділу маркетингу; підвищити рівень виробничої спеціалізації; усунути простої; поліпшення складу, структури та стану основних фондів компанії; зменшити фондомісткість; підвищення ефективності використання капіталу та продуктивності праці на підприємстві.

Список літератури:

1. Фінансовий аналіз: Навч. посібник / Білик М. Д., / КНЕУ, 2015. – 592 с.

Макарова В.В., ст.гр. 072-17-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Штефан Н.М.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА - РЕЗУЛЬТАТ РЕАЛІЗАЦІЇ ВІДОВІДНОЇ СТРАТЕГІЇ ЙОГО РОЗВИТКУ

В умовах ринкової економіки метою кожного виробництва є одержання максимально можливого прибутку. Можливість здійснювати свою виробничо – фінансову діяльність мають тільки ті підприємства, які одержують високі економічні результати за умови найбільш ефективного використання ресурсів, економічного ризику, оригінальних ідей в бізнесі, удосконалення системи управління виробництвом. Управлінські рішення й дії мають базуватися на аналітичних розрахунках, бути науково обґрунтованими. Впровадження організаційно – технічних заходів на підприємстві можливо тільки за умови обґрунтування їх економічної доцільності.

Абсолютна величина прибутку важлива, коли йде мова про фінансові ресурси, які можуть бути використані підприємствами. Але для характеристики ефективності господарювання цього абсолютного показника недостатньо. Для оцінки результатів господарювання підприємства суму прибутку потрібно віднести до відповідних показників. У підсумку буде отриманий показник ефективності, або рентабельності, які дозволяють оцінити, який прибуток має суб'єкт господарювання з кожної гривни засобів, вкладених в активи.

Підприємницька діяльність в умовах ринкових відносин ділиться на три види: операційну (основну), інвестиційну (вкладення коштів в акції, інші цінні папери), фінансову (отримання і сплата дивідендів, відсотків і т.п.).

Відповідно до цього в аналізі фінансових показників використовуються наступні групи показників відносної прибутковості: рентабельність продукції,

робіт, послуг; рентабельність виробничих фондів; рентабельність всього майна (всіх активів); рентабельність вкладень (інвестицій) і цінних паперів.

Для того щоб постійно забезпечувати зростання прибутковості, необхідно шукати невикористані можливості її збільшення, тобто резерви зростання прибутку. Для цього визначаються резерви, які не були використані підприємством у базовому періоді для зростання прибутку, а саме за рахунок:

- ліквідації непродуктивних і понаднормативних витрат, що відносяться на собівартість продукції;

- ліквідації фактів поставки готової продукції покупцям з відхиленнями від узгоджених технічних і якісних параметрів, які ведуть до зниження оптових цін на ці вироби, і отже, прибутку від реалізації;

- структурних зрушень в асортименті продукції, що виробляється та реалізується, в бік випуску рентабельнішої продукції.

Ефективність роботи підприємства значною мірою залежить від якості управлінських рішень. Приймаючи ці рішення, власники (менеджери) повинні всебічно зважити напрямки першочергових вкладень, фінансових ресурсів, виходячи з фінансового стану підприємства, рівня його матеріально-технічної бази, соціального розвитку колективу, можливостей прибуткового розміщення коштів на ринку цінних паперів, у грошово-кредитній сфері тощо.

Досягнення достатнього рівня прибутковості підприємства є результатом розроблення та реалізації відповідної стратегії розвитку підприємства та вчасного її коригування відповідно до потреб підприємства та ринку.

Отже, щоб збільшити прибутковість підприємства необхідно проводити детальний аналіз внутрішніх можливостей підприємства, визначити всі резерви зниження собівартості продукції, проаналізувати ситуацію на ринку збуту продукції та проводити правильну цінову політику.

Нікітюк А.О., ст. гр. 072-18зск-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Цуркан І.М.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ПРОГНОЗУВАННЯ ЧИСТОГО ДОХОДУ ТОВ НВП «ПРОМВОК» НА ОСНОВІ АДАПТИВНОЇ МОДЕЛІ БРАУНА

В умовах підвищеного впливу ризиків на діяльність підприємств суттєво зростає роль фінансового планування у забезпеченні ефективного та збалансованого функціонування підприємства.

При короткостроковому прогнозуванні фінансових показників діяльності підприємства найбільш ефективними виявляються адаптивні методи, що враховують нерівноцінність рівнів тимчасового ряду. Найважливіша особливість їх полягає у тому, що це саморегулювальні моделі, й у разі появи нових даних прогнози оновлюються із мінімальною затримкою без повторення спочатку всього обсягу обчислень.

Адаптивні моделі поділяються на лінійні та сезонні. У моделях лінійного зростання прогноз обчислюють за формулою [1]:

$$u_{t+\tau} = \hat{a}_{1,t} + \hat{a}_{2,t} \cdot \tau, \quad (1)$$

де τ - кількість кроків прогнозу; $\hat{a}_{1,t}$, $\hat{a}_{2,t}$ - коефіцієнти адаптивної моделі в момент часу t ; $\hat{a}_{1,t}$ - оцінка того, чого досягли на поточному кроці; $\hat{a}_{2,t}$ - приріст на поточному кроці.

Коефіцієнти лінійної моделі (1) за методом Хольта розраховують за такими співвідношеннями:

$$\begin{cases} \hat{a}_{1,t} = \hat{u}_t + (1 - \beta^2) \cdot e_t, \\ \hat{a}_{2,t} = \hat{a}_{2,t-1} + (1 - \beta^2) \cdot e_t. \end{cases} \quad (2)$$

$$e_t = u_t - \hat{u}_t \quad (3)$$

Характерною ознакою усіх адаптивних моделей є те, що на кожному кроці обчислюються нові значення $\hat{a}_{1,t}$; $\hat{a}_{2,t}$, які залежать від коефіцієнтів згладжування $0 < \alpha, \beta < 1$.

Одним із основних економічних результатів діяльності підприємства є чистий дохід (виручка) від реалізованої продукції.

Для ТОВ НВП «Промвок» було побудовано прогнозну адаптивну модель чистого доходу за 2013-2020 роки (період ряду – рік) на основі моделі Брауна. Середня відносна помилка за методом Брауна попадає в інтервал (10%-20%) та складає 16,67% (точність прогнозу хороша) при коефіцієнтах згладжування ряду та тренда $\alpha = 0,3$, $\beta = 0,7$.

Послідовно перебираючи коефіцієнти α і β від 0 до 1 з кроком 0,1, знайшли таке сполучення, яке дає максимальне значення точності прогнозу.

Прогноз на 1 період вперед для ТОВ НВП «Промвок» дорівнював:

$$\hat{Y}_{2021} = 75677,23 + 1*7428,22 = 83105,45 \text{ тис.грн.}$$

За результатами обчислень було побудовано графіки фактичного ряду, експоненціально згладженого на кожний період ряду (рис. 1).

Рис. 1. Порівняння даних фактичної виручки з модельованими

Отримані результати дозволяють зробити висновок про доцільність прогнозування фінансових показників моделлю Брауна. Перевагою якої є не накладання обмежень на розмір рівнів ряду та врахування «старіння» інформації.

Список літератури:

1. Долгіх А. О. Знаходження оптимальних значень параметрів адаптивних моделей прогнозування часових рядів з використанням генетичного алгоритму / А. О. Долгіх, О. І. Білобородько, О. Г. Байбуз // Актуальні проблеми автоматизації та інформаційних технологій. - 2016. - Т. 20. - С. 11-22.

*Носаль О.В., ст.гр. 072-17-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Доценко О.Ю.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)*

ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА У КОНТЕКСТІ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ

В умовах ринкової економіки критерієм конкурентоспроможності економічного суб'єкта є раціональне управління та ефективне функціонування його фінансових ресурсів. Фінансовий менеджмент спрямований на підвищення ефективності його фінансових ресурсів. При розробці ефективної системи фінансового управління на підприємстві постійно виникає таке поєднання інтересів розвитку бізнесу та наявності достатнього рівня коштів та високої платоспроможності.

Залежно від економічних та політичних умов розвитку країни мета управління фінансами для кожного підприємства може бути різною, але його створення повинно базуватися на поділі на стратегічні та тактичні цілі фінансової діяльності. Стратегічні цілі фінансового управління підприємства повинні включати: оптимізацію рішень щодо фінансування підприємств та інвестицій; лідерство в боротьбі з конкурентами; виживання підприємства в умовах конкуренції; уникнення банкрутства; забезпечення постійного фінансового балансу підприємства в процесі його розвитку. Однією з тактичних цілей управління фінансовою діяльністю компанії є збільшення виробництва та продажів; максимізація прибутку; мінімізація ризику при очікуваному рівні прибутку; забезпечення прибутковості та оптимізація грошових потоків.

Це означає, що проблема управління фінансовою діяльністю підприємства завжди пов'язана з низкою умов та факторів, що впливають на функціонування підприємства. У цьому відношенні проявом проблеми управління фінансовою

діяльністю підприємства є проблемна ситуація, що виникає під впливом зовнішніх та внутрішніх факторів. Визнання проблемної ситуації є відправною точкою для розробки та прийняття управлінських рішень.

Важливим є питання системного підходу до створення та впровадження системи стратегічного фінансового планування, а також питання ефективного формування та використання фінансових ресурсів. Фінансова стратегія розробляється відповідно до цілей економічної стратегії організації. У процесі його розвитку прогнозуються основні тенденції фінансового розвитку, формулюється концепція використання та окреслюються правила фінансових відносин з державою та партнерами.

Проф. І.А. Бланк вважає, що розробка фінансової стратегії компанії базується на принципах нової парадигми управління - стратегічної системи управління [1]. Розробка основних елементів стратегічного комплексу фінансової діяльності підприємства базується на результатах стратегічного фінансового аналізу. Кінцевим продуктом стратегічного фінансового аналізу є модель стратегічного фінансового стану компанії, яка всебічно і всебічно характеризує передумови та можливості її фінансового розвитку в кожному із стратегічних напрямків фінансової діяльності.

Отже, збільшення впливу очікувань або перспектив розвитку компанії на кінцеві фінансові результати, підвищення чутливості бізнесу до змін у зовнішньому середовищі у зв'язку з глобалізацією економічного простору вимагає включення низки положень щодо управління фінансовою діяльністю. Фінансова стратегія повинна базуватися на системі фінансових показників підприємства, реалізація якої в стратегічний період призведе до досягнення цілей, отримання переваги перед конкурентами та збільшення ринкової вартості підприємства.

Список літератури:

- 1.Бланк И.А. Финансовая стратегия предприятия. – К.: Ника-Центр, 2006. – 520с.

*Остапенко А.О., ст. гр. 072-17-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Цуркан І.М.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)*

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Фінансова стійкість – це один з найважливіших показників, що визначають фінансовий стан підприємства. Фінансова стійкість включає в себе ряд показників, які показують наявність, розміщення та використання всіх ресурсів, якими володіє суб'єкт господарювання. Також ці показники показують реальні можливості підприємства та те, чого підприємство може досягнути, тобто потенційні можливості. Фінансова стійкість будь-якого суб'єкта господарювання характеризується системою абсолютних і відносних показників. Загальними абсолютними показниками фінансової стійкості є відповідність або невідповідність джерел коштів для формування запасів і витрат, тобто різниця між сумою джерел коштів і сумою запасів і витрат.

У сучасній методиці аналізу фінансової стійкості окремо виділено три основні показники для характеристики джерел формування запасів: наявність власних обігових коштів, наявність власних і довгострокових позикових джерел формування запасів і витрат, загальна величина основних джерел формування запасів і витрат. Цим трьох показникам наявності джерел формування запасів відповідають три показники забезпеченості запасів джерелами їхнього формування надлишку (+) або нестачі (-) [1].

Відповідно до порівнянь показників забезпеченості запасів і витрат до величини джерел їх формування, науковці розділяють фінансову стійкість на такі типи [2]: абсолютний, нормальний, передкризовий та кризовий стан фінансової стійкості.

Оцінка фінансової стійкості розраховується не тільки за рахунок абсолютних показників, а й за допомогою відносних, які ще називають фінансовими коефіцієнтами. Методика їх розрахунку здійснюється при визначенні співвідношень між певними розділами балансу, або ж між групами статей. До основних показників, які вчені використовують для аналізу фінансової стійкості належать: коефіцієнт автономії, коефіцієнт фінансової залежності, коефіцієнт маневреності власного капіталу, коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів, коефіцієнт фінансової стійкості, коефіцієнт фінансового ризику та інші. Різні науковці по-різному виділяють ряд необхідних коефіцієнтів. На значення відносних показників впливає ряд факторів, тому для більш чіткого розуміння стану фінансової стійкості підприємства, потрібно зіставляти фінансові коефіцієнти по групах споріднених підприємств.

Загалом найголовнішою економічною проблемою є рівень запасу фінансової стійкості суб'єкта господарювання. Рівень запасу фінансової стійкості визначає, який стан захищеності своєї діяльності має підприємство та його запас на майбутні періоди, особливо на незаплановані випадки. Також запас фінансової стійкості є гарантом для постачальників та кредиторів від несплачених рахунків по наданих позиках. Але абсолютно для всіх суб'єктів господарювання виконується таке правило: кредитори віддають перевагу підприємствам з високою часткою власного капіталу.

Отже, аналіз фінансової стійкості підприємства дає змогу оцінити здатність підприємства адаптуватися до умов зовнішнього середовища та визначити ступінь його незалежності від зовнішніх джерел фінансування. Фінансова стійкість є запорукою виживання та основою стабільного положення підприємства в ринкових умовах.

Список літератури

1. Ліснічук О. А. Методичні підходи до оцінювання фінансової стійкості підприємств [Електронний ресурс] / О. А. Ліснічук, Т. А. Нестерчук Т.А. // Економіка та суспільство. – 2018. – Вип. 18. – С. 454-461. Режим доступу: <http://www.economyandsociety.in.ua>
2. Ясіновська І.Ф. Сучасні підходи до оцінки фінансової стійкості підприємств / І. Ф. Ясіновська // Європейські перспективи. - 2016. - Вип. 2. - С. 169-175. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evpe_2016_2_27

Рябчук В.В., ст.гр. 072-18ск-1
Науковий керівник:
к.е.н., проф. каф. ЕАіФ Соляник Л.Г.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Практика фінансової діяльності сільськогосподарських підприємств показує, що з переходом до нового механізму управління ринком більшість із них не створили ефективної системи фінансової діяльності, заснованої на управлінні створенням, розподілом та використаннім фінансових ресурсів. Отже, існує потреба у пошуку ефективних форм та методів фінансової підтримки сільського господарства та здатності фінансового сектору забезпечити його розвиток з урахуванням специфіки фінансової діяльності сільськогосподарських підприємств у Європейському Союзі [1].

Створення досконалої системи фінансового забезпечення є однією з головних умов ефективного функціонування галузі. Кожна країна має свої особливості фінансової підтримки розвитку сільського господарства, які визначаються теоретичними принципами.

Фінансова підтримка діяльності сільськогосподарських підприємств в Україні в сучасних умовах здійснюється переважно у трьох формах: самофінансування; позики на основі мобілізації та перерозподілу тимчасово вільних коштів; бюджетне фінансування державних та регіональних програм та проектів на безповоротній основі за рахунок державного бюджету та місцевих бюджетів.

Непідготовка сільськогосподарських формувань до роботи в ринкових умовах, низька платоспроможність більшості з них, відсутність узгодженої державної політики у сфері різниці цін, труднощі в отриманні позик загалом та пільгових позик зокрема, - всі ці фактори спричиняють постійну нестачу

фінансових ресурсів та обмежують діяльність та розвиток сільськогосподарських товаровиробників.

Суттєвою проблемою фінансової підтримки аграрного сектору є надзвичайно низький рівень кредитної забезпеченості сільськогосподарських товаровиробників [2].

Головною умовою вирішення проблеми доступу до фінансових послуг за доступною ціною, про що свідчить світовий досвід, є створення правових та інституційних основ для створення ліквідного забезпечення активів та інших активів. Зокрема, іпотечне фінансування повинно відігравати ключову роль у розвитку сільського господарства.

Для покращення фінансової діяльності сільського господарства в Україні необхідно: - підвищити ефективність та результативність державної підтримки промисловості; - якісний розвиток фінансової інфраструктури аграрного сектору (створення системи кооперативних банків, розвиток кредитних спілок, лізингових, страхових та інвестиційних компаній, функціонування потужних аграрних бірж, розвиток ринку цінних паперів тощо); - вдосконалення кредитної системи агропромислових підприємств (використання пільгових позик, збільшення частки довгострокових позик, розвиток іпотечних кредитів тощо); - подальший розвиток майнового страхування, фінансових та ділових ризиків; - оптимізація та стабільність оподаткування сільськогосподарських підприємств тощо. [1].

З огляду на конкурентний характер сільськогосподарського ринку, сільськогосподарським виробникам слід приділяти більше уваги пошуку зменшення собівартості. Це дозволить більш економно використовувати матеріальні та фінансові ресурси та більш раціонально вести маркетингову діяльність із сильною конкуренцією на сільськогосподарському ринку.

Список літератури:

1. Тивончук С.В., Тивончук Я.О. Особливості фінансового забезпечення сільського господарства у Франції і Україні / С.В. Тивончук, Я.О. Тивончук // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія “Фінанси і кредит”, 2013. №1.

Смоляк М.Є., ст.гр. 072-173-1

Науковий керівник:
ст.викладач каф. ЕАіФ Замковий О.І.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

СИСТЕМА ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Найважливішою функцією управління підприємством є планування його діяльності, яке здійснюється на основі вищезгаданого наукового передбачення. Планування — процес визначення мети, яку підприємство передбачає досягти за певний проміжок часу, і способів її досягнення. В умовах становлення повноцінного ринку в Україні підприємства отримали самостійність, права у визначенні та реалізації виробничої програми, шляхів розвитку виробництва, мотивації праці та відповідальності за кінцеві результати господарювання. Нині підприємство є «відкритою» системою, яка повинна швидко та ефективно реагувати на зміни в ринковому середовищі.

Зазвичай промислові підприємства мають багато спільного, проте кожне з них є унікальним, особливим, а це обумовлюється:

- метою й характером діяльності;
- формою власності майна;
- належністю капіталу;
- правовим статусом і формою господарювання;
- технологічною територіальною цілісністю;
- чисельністю працівників [2].

Чотири основні фази поступового переходу до стратегічного управління наведено в табл. 1 [3].

Таблиця 1
Характеристика та основні ознаки фаз еволюції систем планування [3]

Характеристика фаз	Основні орієнтири
Фаза 1 Поточне управління „за відхиленнями”	Реагування на ситуацію, що складається. Планування, зорієнтоване всередину організації, обмежується розробкою бюджетів (бюджетування) і поточних планів (оперативне й тактичне планування). Домінування бюджетування та фінансового контролю як інструментів управлінського впливу.
Фаза 2 Управління „від досягнутого” (з елементами передбачення)	Застосування елементів аналізу та контролю ситуації, що складається зовні та в організації. Планування використовує екстраполяційне передбачення, перехід до довгострокового планування.

1	2
Фаза 3 Управління „за цілями” з орієнтацією на зовнішнє середовище	Опанування „стратегічного мислення”, націленого на зменшення впливу загроз на діяльність підприємства та використання шансів, що сприяють успіху організації. Планування стратегічне, що містить „стратегічні відповіді” на дії конкурентів у категоріях „продукт-ринок”.
Фаза 4 Стратегічне управління	Підготовка майбутнього та до майбутнього. Опанування стратегічної поведінки, механізмів впливу на середовище. Стратегічне планування пронизує всі підсистеми діяльності підприємства, передбачає їхню зміну на вимоги середовища, використовує всі досягнення зазначених раніше фаз. Використання розвинених систем стратегічного управління.

Стратегічне планування як явище та процес передбачення майбутнього та підготовки до майбутнього тлумачиться доволі широко:

- як інтегральний процес підготовки та прийняття рішень певного типу,
- як формулювання цілей та визначення шляхів їх досягнення,
- як забезпечення підготовленості підприємства для конкурентної боротьби на ринках тощо [1].

У межах стратегічного планування широко застосовуються такі категорії: «життєвий цикл продукту», цикл попиту на продукцію, що виготовляється, період, потрібний для досягнення цілей, тощо. Усе це сформувало потребу в більш гнучких підходах до визначення горизонтів планування, у виваженому поєднанні балансування різних за тривалістю дій для досягнення цілей, а також зумовило подальше підвищення ролі стратегічного аналізу в діяльності підприємств.

Стратегічний аналіз середовища підприємства створює підвалини для прогнозування можливостей розвитку ситуації. На сучасному етапі розвитку економіки більшість суб'єктів господарювання у процесі своєї діяльності використовує стратегічне управління, яке в майбутньому, вірогідніше за все, зміниться наступним поколінням планових систем.

Список літератури:

1. Гросул В.А. Оцінка ефективності функціонування підприємств торгівлі з позицій ключових стейкхолдерів : монографія / В.А. Гросул, Н.Е. Аванесова. – Харків : Вид-во ХДУХТ, 2010. – 230 с.
2. Донець Л.І. Управління формуванням прибутку підприємства в умовах ринкових форм господарювання : монографія / Л.І. Донець, С.М. Баранцева. – Донецьк : Вид-во ДонНУЕТ, 2008. – 255 с.
3. Шершньова З. Є. Стратегічне управління : підручник / Шершньова З. Є. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К. : КНЕУ, 2004. — 699 с.

Шадрін О.А., ст.гр. 072-17-1
Науковий керівник:
д.е.н., проф. каф ЕАіФ Єрмошкіна О.В.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇХ ЗБІЛЬШЕННЯ

У сучасних умовах розвитку України всі частини фінансової системи перебувають у глибокій кризі, тому необхідно проаналізувати стан фінансових ресурсів, щоб запобігти банкрутству та подальшій ефективній діяльності з перспективою виходу на європейські ринки, а отже сприяти підвищенню авторитету держави [1].

Розмір фінансових ресурсів має важливе значення в діяльності компанії, він впливає на збільшення ринкової вартості та ефективність виробничої діяльності, що в свою чергу призводить до економічного розвитку держави. Важливу роль у формуванні фінансових ресурсів відіграє прибуток, який безпосередньо впливає на розвиток підприємства та забезпечення інтересів його власників і службовців, а також держави. Тому вчені наголошують на необхідності визначення напрямів формування та методів планування зростання прибутку.

Прибуток є не лише кількісним показником, але й якісним, оскільки його розмір відображає зміну обороту, доходу компанії, рівень використання ресурсів та величину витрат обороту. Необхідною умовою ефективного формування прибутку компанії є розрахунок її потреб, економічне обґрунтування яких базується на детальному плануванні конкретних напрямів використання фінансових ресурсів для досягнення стратегічних цілей компанії, а планування прибутку повинно підтримувати його реальну можливість отримати необхідну суму. З метою вдосконалення процесу формування прибутку компанії та економічного обґрунтування її потреб, її поділ слід планувати в такому порядку:

- визначення потреби в прибутку в сферах його використання;

- формування цільової структури розподілу прибутку;
- пріоритетність використання прибутку у конкретних сферах використання;
- збалансування потреби в прибутку в сферах його використання з можливістю отримання прибутку під час управління підприємством [1]

Як на етапі планування прибутку, так і в процесі щоденного контролю за виконанням плану прибутку важливо виявити зайві запаси у вигляді неробочого обладнання, машин, приладів, надлишків сировини, інструментів та інших цінностей. Фінансові ресурси, вкладені в такі активи, уповільнюють ротацію ресурсів компанії, а отже, знижують прибутковість виробництва. Тому підприємство повинно активно шукати всі можливі шляхи вдосконалення виробництва, підвищення конкурентоспроможності своєї продукції, що збільшить його прибуток та рентабельність.

Тому, щоб максимізувати прибуток компанії, а отже й отримати додаткові фінансові ресурси, необхідно виконати ряд завдань, що забезпечують зростання, ефективне управління витратами, підвищення ефективності матеріально-технічної бази, оптимізацію складу та структури оборотних коштів, підвищення продуктивності праці та системи управління. Така політика повинна відображати основні вимоги загальної стратегії розвитку підприємства, збільшувати його ринкову ціну, створювати необхідні фінансові ресурси та забезпечувати матеріальні інтереси власників та службовців.

Список літератури:

1. Морозова Л.П. Шляхи вдосконалення формування та розподілу прибутку / Л.П. Морозова, А.А. Килимник // Проблеми та перспективи економіки і управління. - м. Київ, 13-14 грудня 2013 р. – С. 126-130

*Шворак А.В., ст. гр. 072-18зск-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. кафедри ЕАіФ Цуркан І.М.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)*

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВ З ВИКОРИСТАННЯМ ФІНАНСОВОГО ПРОГНОЗУВАННЯ

Незалежно від виду діяльності, яким займається підприємство, ефективність його функціонування визначається рівнем управління фінансовими ресурсами.

Вихідним елементом фінансового менеджменту є планування та прогнозування, які дають змогу обґрунтувати потребу підприємства щодо кількісних обсягів фінансових ресурсів для своєчасного фінансування практично всіх сторін господарської діяльності.

При застосуванні фінансового прогнозування підприємство зможе обґрунтувати потрібні обсяги фінансових ресурсів як за джерелами з яких вони їх отримує, так і за напрямками їх використання за показниками підприємства на плановий рік.

Значення фінансового прогнозування для підприємств полягає в можливості управління рухом фінансових ресурсів на мікрорівні шляхом аналізу інформації про показники діяльності підприємства з подальшим моделюванням альтернативних варіантів розвитку або моделюванням показників діяльності.

. У прогнозуванні фінансових показників застосовується сукупність спеціальних методів і прийомів, які прийнято ділити на три групи: методи експертних оцінок, методи екстраполяції, методи економіко-математичного моделювання.

Методи екстраполяції в свою чергу поділяються на прості (на основі аналітичних показників рядів динаміки, плинної середньої, індексу сезонності) та складні (екстраполяція трендів, експоненційне згладжування, адаптивні моделі

Брауна і Хольта та ін.). Вони засновані на дослідженні статистично обґрунтованих тенденцій зміни кількісних характеристик об'єкта.

Ступінь застосування методу екстраполяції у фінансовій сфері визначається ступенем інерційності (або стабільності) динаміки розвитку економічної системи. Для прогнозування системи фінансових показників метод екстраполяції, як правило, застосовується в комплексному поєднанні з іншими методами [1, с.969].

Серед методів моделювання виокремлюють прийоми структурного, сітьового, матричного моделювання та інші, які дозволяють отримувати прогнозні фінансові показники з допомогою певних моделей [2, с.89].

До методів експертних оцінок вдаються коли немає можливості врахувати вплив множинних факторів на об'єкт прогнозування. В їх основі лежить використання думки фахівця (експерта). Експертні оцінки – це кількісні та якісні оцінки процесів і явищ, економічних величин, показників, зроблені експертами на основі міркувань (у балах, порядкових номерах, рейтингах тощо) [3, с. 408].

Особливістю фінансового планування та прогнозування на підприємствах у ринковій економіці є те, що вони не носять елементів директивності і є внутрішньофірмовими.

Таким чином, механізм управління фінансовими ресурсами підприємств, повинен включати: моделі, засоби, методи та інструменти проведення аналітичних і планово-прогнозних розрахунків визначення потреби у фінансових ресурсах, джерела їх формування; виявлення взаємозв'язку між наслідками діяльності й використанням фінансових ресурсів; оцінку та інтерпретацію отриманих результатів.

Список літератури:

1. Гайбура Ю.А., Загнітко Л.А. Фінансове прогнозування як елемент управління фінансовими ресурсами підприємства. Економіка та суспільство. 2017. Вип. 9. С. 968–974.
2. Кузьміна О.М., Печериця Ю.С., Гришук Л.В. Методи прогнозування фінансових показників діяльності підприємства Молодий вчений. 2016. № 1(1). С. 89–92.
3. Башинська І.О. Використання методу експертних оцінок в економічних розрахунках. Актуальні проблеми економіки. 2015. №7 (169). С. 408–412.

ЗМІСТ

Секція 3 Актуальні напрями розвитку фінансової системи країни в умовах глобалізації	3
Баглай Т.С. Формування банківських послуг в сучасних умовах розвитку банківської системи України.....	3
Бойко Е.Я. Зниження банківських ризиків: сучасні управлінські рішення.....	5
Васеленко Д.В. Процентний та непроцентний дохід банку при кредитуванні підприємств.....	7
Волошина А.А. Специфічність фінансових ресурсів страхових компаній за джерелами формування.....	9
Ворошик Г.В. Оцінка якості кредитного портфеля банку.....	11
Гаджиєва Е.В. Прогнозування показників діяльності АТ «СК «Країна» на основі аналітичного вирівнювання рядів динаміки.....	13
Зуєва А.С. Складові фінансової децентралізації в Україні.....	15
Ісаєв І.С. Основні напрями розвитку депозитних операцій комерційних банків України.....	17
Корнілов М.В. Механізм трансфертного ціноутворення як інструмент оцінки економічної ефективності депозитної політики.....	19
Котелевич О.І. Групування доходів страхової компанії за джерелами їх походження.....	21
Мавлева Д.Е. Перспективи розвитку необанків в Україні	23
Маковін І.В. Принципи забезпечення якості кредитного портфеля	25
Мельник Я.В. Поширення іпотечного кредитування: нагальна потреба сьогодення.....	27
Новаєць Н.І. Вплив внутрішніх фінансових факторів на стан банківської ліквідності.....	29
Паніна К.В., Шилов А.О. Картковий банківський бізнес: проблеми та перспективи в Україні.....	31
Пістунова Ю.М. Фінансове прогнозування як елемент управління фінансовою стійкістю страхової компанії.....	33
Пшенична А.А. Напрями удосконалення банківського кредитування в Україні.....	35
Раєвська І.С. Визначення надійності та ліквідності кредитних установ	37
Стефаненкова Ю.С. Впровадження нових банківських продуктів – запорука підвищення рівня конкурентоспроможності банку	39
Суботін Є.О. Страхові продукти зі страхування врожаю сільськогосподарських культур: переваги та недоліки.....	41
Талибов Ф.А. Шляхи розвитку банківського кредитування в умовах	

кризи в Україні.....	43
Харитонкіна.А.І. Кредитування підприємств малого та середнього бізнесу комерційними банками в сучасних умовах господарювання	45
Хланта А.І. Фінансові ризики: різноманіття методологій оцінки.....	47
Чебанко К. С.Проблеми цифрової трансформації фінансового ринку України.....	49
Шелегія А.Т. Шляхи підвищення ефективності депозитної політики банку.....	51
Секція 4 Фінансовий менеджмент промислових підприємств та фінансових посередників	53
Алексеєнко А.І. Проблемні питання підвищення прибутковості підприємства.....	53
Байдала Є.І. Використання фінансового планування при управлінні підприємством.....	55
Белькова Д.О. Стратегія і тактика управління оборотними активами.	57
Везнюк О.К. Індикативний контроль ефективності поточної діяльності підприємства.....	59
Галіба С.В. Планування необхідних обсягів оборотних активів методом регресійного аналізу.....	61
Губіна Д.В. Факторний аналіз рентабельності власного капіталу підприємства.....	63
Деркач В.М. Оцінювання ефективності використання оборотних активів підприємств.....	65
Євсікова А.А. Прогнозування чистого доходу ТОВ «Степ» методом експоненціального згладжування.....	67
Єфімова Д.М. Аналіз методів комбінованого підходу оцінки вартості бізнесу.....	69
Колеснікова А.А. Методичні підходи до оцінювання фінансового стану підприємств.....	71
Лазуренко В.В. Характеристика динамічних методів оцінки інвестицій	73
Мазка Н.В. Методичні підходи до оцінювання інвестиційних проектів.....	75
Майданник Ю.О. Ефективне використання основних фондів в умовах економічної кризи.....	77
Макарова В.В. Підвищення рівня прибутковості підприємства – результат реалізації відповідної стратегії його рохвиту.....	79
Нікітюк А.О. Прогнозування чистого доходу ТОВ НВП «Промвок» на основі адаптивної моделі Брауна.....	81
Носаль О.В. Фінансова діяльність підприємства у контексті стратегічного планування.....	83

Остапенко А.О. Методичні підходи до оцінки фінансової стійкості та платоспроможності підприємства.....	85
Рябчук В.В. Фінансова діяльність підприємств сільського господарства в сучасних умовах господарювання.....	87
Смоляк М.Є. Система планування діяльності підприємств.....	89
Шадрін О.А. Напрями формування фінансових ресурсів підприємства та їх збільшення.....	91
Шворак А.В. Управління фінансовими ресурсами підприємств з використанням фінансового прогнозування.....	93